

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

МАЗМҰНЫ

	Бет
БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ РАСТАУЫ	3
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ	4-5
2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:	
Пайда мен зиян туралы шоғырландырылған есеп	6
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	7
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	8
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	9-10
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	11-13
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	14-95

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛІК ТУРАЛЫ РАСТАУЫ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі – «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ және оның еншілес ұйымдары бірігіп – «Ұлттық Банк») 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл үшін оның қызметінің нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және капиталдағы өзгерістерді шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған Шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасаудың қағидаттарына (бұдан әрі – «Есептілікті жасау қағидаттары») сәйкес дайындауға жауап береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- ақпараттың, оның ішінде есеп саясаты туралы деректердің осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсынылуы;
- Есептілікті жасау қағидаттары талаптарының сақталуы; және
- Ұлттық Банк өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады деген жорамалға қарай шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін жауапкершілік атқарады.

Басшылық сондай-ақ:

- Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді және сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсету;
- Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауға және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің Есептілікті жасау қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсету;
- бухгалтерлік есептің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілуі;
- Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі ақылға сыйымды барлық ықтимал шаралардың қолданылуы; және
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және алдын алу үшін жауапкершілік атқарады.

Осы 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Басшылық 2016 жылғы 18 наурызда бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Д.Т. Ақышев
Төраға

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан



«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
050051 Алматы, Достық д-лы 180,
Тел./факс 8 (727) 298-08-98, 298-07-08

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
050051 Алматы, пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасына

Біз 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есебінен және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша шоғырландырылған пайда немесе залал, жиынтық табыс, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының тұжырымдамасы мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның еншілес кәсіпорындарының (бұдан былай, «Ұлттық Банк») ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауда басшылығының жауапкершілігі

Басшылық шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 2 Ескертпесінде көрсетілген шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаларына (бұдан былай, «қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидалары») сәйкес бұл шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауға және әділ түрде көрсетуге, сонымен қоса басшылықтың алаяқтық немесе қателерден туындаған елеулі бұрмаланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың керектігіне шешімі бойынша қажетті болатын ішкі бақылауға жауапты болады.

Аудиторлардың жауапкершілігі

Біз аудитімізге негізделген бұл шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір айтуға жауаптымыз. Біз Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес аудитті жүргіздік. Бұл стандарттарға сай біз әдептану талаптарына сәйкес келіп, шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалануы туралы ақылға қонымды сенімділік беру үшін аудитті жоспарлай орындауымыз тиіс.

Аудитке шоғырландырылған қаржылық есептілік сомалары мен ашулары бойынша аудиторлық дәлел алу үшін шаралардың орындалуы жатады. Тандалған шаралар аудиторлық пікірге, сонымен қоса алаяқтық немесе қателерден туындаған шоғырландырылған қаржылық есептілік елеулі бұрмалануының тәуекелін бағалауға тәуелді болады. Тәуекелді бағалауда, аудитор пікірінше ішкі бақылау жағдайларға тән болатын шараларды орындау мақсатымен, бірақ кәсіпорынның ішкі бақылауының нәтижелілігі туралы пікір айту мақсатынсыз кәсіпорынның шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауы мен әділ көрсетуіне байланысты. Аудит сондай-ақ қолданылған есеп саясатының сәйкестігін, басшылықтың бухгалтерлік бағалаудың тиістілігін бағалаудан, сондай-ақ, шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жалпы сипаттағы көрсетілуін бағалаудан тұрады.

Біздің пікірімізше, алған аудиторлық дәлел аудиторлық ескертпемен пікір негізін салуға жеткілікті, әрі тиісті болады.

Ескертпемен пікірге негіздеме

21 Ескертпеде көрсетілгендей, Ұлттық Банк 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 750,000,000 мың теңге сомасында көрсетілген бағамы белгіленбеген үлестік құнды қағаздардың әділ құнына сенімді баға бере алу мүмкіндігі болмағандықтан өзіндік құнымен бағалады. Әділ құнын сенімді бағалауы мүмкін болғандықтан қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаларына сәйкес аталған инвестициялар әділ құнымен көрсетілуі тиіс болатын. 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша қолда бар сатуға арналған қаржылық активтердің құнына, қорытынды жиынтық кіріске, бөлінбеген пайдаға және қолда бар сатуға арналған қаржылық активтердің қайта бағалау резерв құнына қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаларынан аталмыш ауытқу салдарынан әділ құнын қолданудан пайда болатын ықпалы анықталмады.

Ескертпемен пікір

Біздің пікірімізше, ескертпемен пікірге негіздеме бөлімінде көрсетілген ықпалын есепке алмағанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаларына сәйкес барлық елеулі қатынастарда Ұлттық Банктің 2015 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын, сонымен қатар қаржылық нәтижелерін және ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Өзге мәліметтер

Ұлттық Банктің 2014 жылдың 31 желтоқсанындағы және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілігін өзінің 2015 жылдың 17 наурызында берген есебінде аталмыш қаржылық есептілік жөнінде модификацияланбаған пікірін білдірген басқа аудитор өткізген болатын.




Ирматов Р.И.
 Қазақстан Республикасының
 сертификатталған аудиторы
 2012 жылдың 6 қаңтарында берілген
 № МФ-0000053 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігімен 2006 жылдың 6 желтоқсанында аудиторлық қызметпен айналысуға берілген № 0000021 мемлекеттік лицензия




Хаирова А.А.
 Жарғы негізінде әрекет етуші
 «КПМГ Аудит» ЖШС Бас Директоры

2016 жылдың 18 наурызы

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Пайыздық кірістер	4	147,805,914	97,799,073
Пайыздық шығыстар	4	(15,699,507)	(4,415,774)
Таза пайыздық кіріс		132,106,407	93,383,299
Комиссиялық кірістер	5	31,146,370	16,892,467
Комиссиялық шығыстар	6	(881,062)	(1,573,169)
Таза комиссиялық кіріс		30,265,308	15,319,298
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан болатын таза (зиян) кіріс			
Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен операциялардан түскен таза пайда	7	(24,226,098)	25,648,263
Қауымдасқан ұйымдардың зиянындағы/(пайдасындағы) үлес	8	5,147,677	3,149,369
Басқа да операциялық шығыстар, нетто	9	2,532 (152,445,975)	(275) (5,595,661)
Операциялық (шығыстар)/кірістер		(9,150,149)	131,904,293
Құнсыздануға арналған резервтер	10	(6,746,770)	(135,454)
Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары	11	(8,494,765)	(6,128,789)
Тысқары ұйымдарды қаржыландыру	12	(190,327)	(184,672)
Қызметкерлерге арналған шығыстар	13	(22,955,052)	(19,179,726)
Амортизация және тозу		(3,779,843)	(3,405,325)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	14	(7,035,756)	(6,540,977)
Табыс салығын шегергенге дейінгі (зиян)/пайда		(58,352,662)	96,329,350
Табыс салығы бойынша үнем/(шығыс)	15	9,793,268	(852,845)
Бір жылдағы (зиян)/пайда		(48,559,394)	95,476,505
Мыналарға қатысты (зиян)/пайда:			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		(49,108,126)	95,091,593
- бақыланбайтын акционерлерге		548,732	384,912
Бір жылдағы (зиян)/пайда		(48,559,394)	95,476,505

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Д.Т. Ақышев
Төраға

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

14-95 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Бір жылдағы (зиян)/пайда	(48,559,394)	95,476,505
Табыс салығын шегергендегі басқа да жиынтық кіріс		
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>		
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв:		
- әділ құнның таза өзгеруі	(45,223,583)	5,365,862
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған әділ құнның таза өзгеруі	(2,037,233)	(3,149,369)
<i>Пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық бап</i>	<i>(47,260,816)</i>	<i>2,216,493</i>
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес баптар:</i>		
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	362,204,278	327,168,944
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда	976,047,771	136,601,524
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	6,689,480	483,850
<i>Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық бап</i>	<i>1,344,941,529</i>	<i>464,254,318</i>
Табыс салығын шегергендегі бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс	1,297,680,713	466,470,811
Бір жылдағы жиынтық кірістің барлығы	1,249,121,319	561,947,316
Мыналарға қатысты барлық жиынтық кіріс:		
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	1,248,553,278	561,562,404
- бақыламайтын акционерлерге	568,041	384,912
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	1,249,121,319	561,947,316

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Д.Т. Ақышев
Төраға

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

14-95 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ескертпе	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
АКТИВТЕР			
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты		211,082,236	27,872,157
Алтын	17	2,576,195,433	1,348,550,016
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	18	5,331,626,307	3,211,551,064
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	19	811,866,055	623,812,654
«Кері репо» мәмілелері	20	101,851,332	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	21	3,995,190,373	3,001,770,266
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	22	98,113,672	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар		301,487	298,955
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	23	61,573,716	54,385,842
Ағымдағы салықтық актив		1,154,864	469,705
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	15	31,412,330	73,196
Басқа да активтер	24	16,110,369	17,015,965
Барлық активтер		13,236,478,174	9,058,964,872
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Айналыстағы ақша	25	1,495,353,817	1,382,577,952
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	26	5,928,265,855	3,920,346,154
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	19	2,326,043	822,371
«Репо» мәмілелері	27	1,100,363	-
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	28	1,251,089,506	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	29	883,702,465	522,688,328
Клиенттердің шоттары	30	148,879,519	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	31	355,052,275	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	32	209,142,651	173,462,395
Ағымдағы салық міндеттемесі		677,884	10,980
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	15	2,080,794	1,849,800
Басқа да міндеттемелер	33	13,542,696	38,327,456
Барлық міндеттемелер		10,291,213,868	7,605,762,320
КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	34	20,000,000	20,000,000
Резервтік капитал	34	346,420,494	260,191,879
Басқа да резервтер		3,253,536	3,073,004
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві		20,699,162	16,097,528
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві		(47,043,404)	236,721
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		2,336,737,887	998,485,838
(Жинақталған зиян)/бөлінбеген пайда		(53,708,859)	151,829,992
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі барлық капитал		2,626,358,816	1,449,914,962
Бақыламайтын акционерлер үлесі	34	318,905,490	3,287,590
Барлық капитал		2,945,264,306	1,453,202,552
Барлық міндеттемелер мен капитал		13,236,478,174	9,058,964,872

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Д.Т. Ақышев
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

14-95 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі (зиян)/пайда	(58,352,662)	96,329,350
<i>Түзетулер:</i>		
Амортизация	5,694,106	4,861,502
Депозиттерге кепілдік беру резервін толықтыру шығыстары	10,500,000	8,500,000
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша		
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы бойынша зиян	77,642,305	-
Нарықтық емес талаптармен жасалған мәмілелер бойынша зиян	70,031,958	-
Қаржы құралдары бойынша құнсыздану резервін есептеу	6,569,427	3,892
Басқа да активтер мен қорлардың құнсыздану резервін есептеу	98,560	123,576
Негізгі құрал-жабдықтармен операциялардан (пайда)/зиян	(1,311,659)	89,347
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконттың амортизациясы	7,521,183	602,367
Қаржы активтері бойынша сыйлықақы мен дисконт амортизациясы	1,963,556	10,981,416
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары бойынша іске асырылмаған (пайда)/зиян	(936,734)	566,080
Қауымдасқан ұйымдардың (пайдадағы)/ зияндағы үлесі	(2,532)	275
Операциялық активтердегі және міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	119,417,508	122,057,805
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азаюы		
Алтын	(251,597,646)	(356,709,192)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	176,531,073	(2,061,293,203)
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	298,497,775	(16,308,931)
«Кері репо» мәмілелері	612,522,686	(141,234,351)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	331,953,561	(577,059,730)
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	56,877
Басқа да активтер	2,274,673	(1,645,505)
Операциялық міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)		
Айналыстағы ақша	112,775,865	(380,697,826)
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(530,981,955)	2,687,872,845
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	2,438,807	(8,155)
«Репо» мәмілелері	1,100,363	-
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	23,947,653	478,121,173
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	116,666,392	208,114,616
Клиенттердің шоттары	(185,758,975)	221,567,385
Кепілдік беру қорының резервтері	25,180,257	31,304,307
Басқа да міндеттемелер	(28,533,829)	2,554,670
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы	826,434,208	216,692,785
Төленген табыс салығы	(2,339,546)	(730,140)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы	824,094,662	215,962,645
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестицияларды иелену	(39,318,747)	(814,717)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді иелену	(5,677,627)	(10,561,728)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді сату	796,786	4,678,245
Еншілес ұйымдардың капиталына инвестициялар	-	161,793
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы	(44,199,588)	(6,536,407)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	<u>2015 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 жыл</u> <u>мың теңге</u>
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,126,496,949	81,414,500
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(805,980,638)	(58,600,000)
Бақыламайтын акционерлердің инвестициялары	250,000,000	-
Ақша қаражатының қаржылық қызметтер түсуі	570,516,311	22,814,500
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы	1,350,411,385	232,240,738
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатының және оның баламаларының шамасына әсер етуі	1,126,296,034	130,986,807
Күнсыздану резерві	(6,573,319)	-
Жылдың басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	1,050,755,220	687,527,675
Жылдың соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары (16-ескертпе)	3,520,889,320	1,050,755,220

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздардың сомасы тиісінше 15,595,675 мың теңгені және 140,445,060 мың теңгені құрады, (2014 жылғы 31 желтоқсанда: тиісінше 4,410,993 мың теңге, 122,536,653 мың теңге).

2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздардың сомасы тиісінше 28,234,846 мың теңге және 50,425 мың теңгені құрады, (2014 жылғы 31 желтоқсанда: жоқ).

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Д.Т. Ақышев
Төраға

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

14-95 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

мың теңге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал									
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Бөлінбеген пайда	Барлығы	Бақыланбайтын акционерлер үлесі	Барлық капитал
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	231,957,033	2,346,594	17,347,767	(1,979,772)	534,715,370	111,626,159	916,013,151	3,296,916	919,310,067
Барлық жиынтық кіріс										
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	-	95,091,593	95,091,593	384,912	95,476,505
Басқа да жиынтық кіріс										
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелетін немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>										
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	5,365,862	-	-	5,365,862	-	5,365,862
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған таза өзгеруі	-	-	-	-	(3,149,369)	-	-	(3,149,369)	-	(3,149,369)
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелетін немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық баптар:</i>										
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес баптар:</i>										
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	327,168,944	-	327,168,944	-	327,168,944
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	136,601,524	-	136,601,524	-	136,601,524
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	-	-	483,850	-	-	-	483,850	-	483,850
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық баптар:</i>										
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық баптар:</i>										
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	483,850	2,216,493	463,770,468	-	466,470,811	-	466,470,811
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	483,850	2,216,493	463,770,468	95,091,593	561,562,404	384,912	561,947,316
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде қайта бағалау резервін ауыстыру	-	-	-	(1,734,089)	-	-	1,734,089	-	-	-
Меншік иелерімен жүргізілген, капиталдың тікелей құрамында көрсетілген операциялар:										
Резервтік капиталды және басқа да резервтерді толықтыру	-	28,234,846	726,410	-	-	-	(28,961,256)	-	-	-
Дивидендтер (34-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	(28,234,846)	(28,234,846)	-	(28,234,846)
АӨҚО Академиясын иелену	-	-	-	-	-	-	200,156	200,156	-	200,156
Таза активтер бойынша бақыланбайтын үлестегі өзгерістер	-	-	-	-	-	-	374,097	374,097	(394,238)	(20,141)
Меншік иелерімен операциялардың барлығы	-	28,234,846	726,410	-	-	-	(56,621,849)	(27,660,593)	(394,238)	(28,054,831)
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	260,191,879	3,073,004	16,097,528	236,721	998,485,838	151,829,992	1,449,914,962	3,287,590	1,453,202,552

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал									
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыланбайтын акционерлер үлесі	Барлық капитал
мың теңге										
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	260,191,879	3,073,004	16,097,528	236,721	998,485,838	151,829,992	1,449,914,962	3,287,590	1,453,202,552
Барлық жиынтық кіріс										
Бір жылдағы зиян	-	-	-	-	-	-	(49,108,126)	(49,108,126)	548,732	(48,559,394)
Басқа да жиынтық кіріс										
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелетін немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:</i>										
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	(45,242,892)	-	-	(45,242,892)	19,309	(45,223,583)
Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған таза өзгеруі	-	-	-	-	(2,037,233)	-	-	(2,037,233)	-	(2,037,233)
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына қайта жіктелетін немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық баптар</i>	-	-	-	-	(47,280,125)	-	-	(47,280,125)	19,309	(47,260,816)
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес баптар:</i>										
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	362,204,278	-	362,204,278	-	362,204,278
Бағалы металдарды қайта бағалаудан түскен таза пайда	-	-	-	-	-	976,047,771	-	976,047,771	-	976,047,771
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау	-	-	-	6,689,480	-	-	-	6,689,480	-	6,689,480
<i>Пайданың немесе зиянның құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық баптар</i>	-	-	-	6,689,480	-	1,338,252,049	-	1,344,941,529	-	1,344,941,529
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	6,689,480	(47,280,125)	1,338,252,049	-	1,297,661,404	19,309	1,297,680,713
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	-	-	-	6,689,480	(47,280,125)	1,338,252,049	(49,108,126)	1,248,553,278	568,041	1,249,121,319
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде қайта бағалау резервін ауыстыру	-	-	-	(2,087,846)	-	-	2,087,846	-	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

мың теңге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі капитал							Барлығы	Бакыланбайтын акционерлер үлесі	Барлық капитал
	Жарғылық капитал	Резервтік капитал	Басқа да резервтер	Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві	Сағу үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау резерві	Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві	Жинақталған зиян			
Меншік иелерімен жүргізілген, капиталдың тікелей құрамында көрсетілген операциялар:										
Резервтік капиталды және басқа да резервтерді толықтыру (34-ескертпе)	-	86,228,615	188,664	-	-	-	(86,444,665)	(27,386)	27,386	-
17,927,161 мың теңге сомасындағы салықты шегере отырып нарықтық емес талаптармен жасалған мәмілелер бойынша зиян (1-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	(71,708,642)	(71,708,642)	-	(71,708,642)
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тағы бакыланбайтын үлес (34-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	-	314,946,333	314,946,333
Еншілес ұйымдар бойынша инвестициялардағы өзгерістер	-	-	(8,132)	-	-	-	(365,264)	(373,396)	76,140	(297,256)
Меншік иелерімен жүргізілген барлық операция	-	86,228,615	180,532	-	-	-	(158,518,571)	(72,109,424)	315,049,859	242,940,435
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	346,420,494	3,253,536	20,699,162	(47,043,404)	2,336,737,887	(53,708,859)	2,626,358,816	318,905,490	2,945,264,306

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Д.Т. Ақышев
Төраға

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

2016 жылғы 18 наурыз
Алматы қ., Қазақстан

14-95 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

Ұйымдық құрылым және қызмет

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі, «ҚҰБ») қаржылық есептілігінен және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі, «Ұлттық Банк») қаржылық есептілігінен тұрады.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-ХІІ қаулысына сәйкес құрылған болатын. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-інің Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

ҚҰБ-ның негізгі мақсаты Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. ҚҰБ-ға мынадай міндеттер жүктеледі: мемлекеттің ақша-кредит саясатын әзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу; қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын, сондай-ақ құзыреті шегінде өзге де тұлғаларды реттеу, бақылау мен қадағалау; қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын және заңды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ету; ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласындағы статистикалық қызметті жүзеге асыру; Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер.

Ұлттық Банк өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақша-кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді; Қазақстан Республикасы ұлттық валютасы банкноттары мен монеталарының жалғыз эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады; Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады; шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқаруды қамтамасыз етеді; Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын, сондай-ақ өзге де тұлғаларды реттеуді, бақылауды және қадағалауды жүзеге асырады; ҚҰБ мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; ҚҰБ мен бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры арасында жасалатын сенімгерлік басқару туралы шарт негізінде «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ («БЖЗҚ») зейнетақы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Заңда, Қазақстан Республикасының өзге заңдарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

ҚҰБ-ның бас офісі мынадай мекенжай бойынша тіркелген: Алматы қаласы, 050040, Көктем-3 ықшам ауданы, 21 үй. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның Қазақстан Республикасында 17 филиалы және 15 еншілес ұйымы, Ресей Федерациясының Мәскеу қаласында 1 өкілдігі бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

ҚҰБ-ның барлық еншілес ұйымдары Қазақстан Республикасында тіркелген және төмендегідей:

Атауы	Құрылған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2015 жыл	2014 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	Монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК	1996	Электрондық ақша аударымдары	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» АҚ	1996	Бағдарламалық қамтамасыз етуге қызмет көрсету және әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ	1999	Жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК	2004	Банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің «Q-BRO» резервтік орталығы» АҚ	2007	ҚҰБ АТ жүйесінің үздіксіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету	100.00	100.00
«Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» академиясы» АҚ	2007	Жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіби оқу бағдарламаларын іске асыру	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	Көлік қызметі, мүлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00
«Проблемалық кредиттер қоры» АҚ	2011	Екінші деңгейдегі банктердің кредиттік портфельдерінің сапасын жақсартуға бағытталған шараларды іске асыру	100.00	100.00
«ҚРҰБ Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтын-валюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	Кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың бірыңғай тіркеушісі» АҚ	2012	Бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу	98.50	98.53
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	Депозитарлық қызмет	72.40	72.84

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Атауы	Құрылған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2015 жыл	2014 жыл
«Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ	2007	Кредиттік рейтингтерді беру және индекстеу	57.00	57.00
«Қазақстан қор биржасы» АҚ	1993	Қаржы нарықтарын ұйымдастыру және қызмет көрсету	50.21	51.49

2015 жылы «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы, «Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы, «Мемлекеттік мүлік туралы» 2011 жылғы 1 наурыздағы Қазақстан Республикасының заңдарына және Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы ереженің 23-тармағының 37) тармағына сәйкес, ҚҰБ Басқармасы «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнын «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі, «ҚРҰБ Банктік сервис бюросы» АҚ) етіп қайта құру жолымен қайта ұйымдастыруға қаулы етті. ҚҰБ «ҚРҰБ Банктік сервис бюросы» АҚ-тың жалғыз құрылтайшысы және акционері болып табылады.

«Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» академиясы» АҚ-тың және «Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығы» рейтингтік агенттігі» АҚ-тың қаржылық есептілігі оның Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай емес әсер етуіне байланысты Ұлттық Банктің 2014 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілген жоқ.

2014 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің 2014 жылғы 3 шілдедегі № 857 Жарлығына сәйкес банк секторын сауықтыру үшін «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-ты капиталдандыруға Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан республикалық бюджетке 250, 000, 000 мың теңге мөлшерінде нысаналы трансферт бөлінді.

2015 жылы «2015 – 2017 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2014 жылғы 28 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес «Қазақстан Республикасы Үкіметінің және жергілікті атқарушы органдардың резервтерін пайдалану қағидаларын бекіту туралы және Қазақстан Республикасы Үкіметінің кейбір шешімдерінің күші жойылды деп тану туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 25 сәуірдегі № 325 қаулысымен Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігіне Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылға арналған республикалық бюджетінде көзделген резервінен шұғыл шығындарға активтері жаңа жағдайларда нашарлауға ұшыраған банктердің экономиканы теңгемен кредиттеуін қолдау үшін «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тың жарғылық капиталын ұлғайтуға 64,946,332 мың теңге сомасындағы қаражатты бөлу туралы қаулы шығарды. Бөлінген қаражатты пайдалану Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің тікелей бақылауымен жүзеге асырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

2015 жылы қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету және екінші деңгейдегі банктердің активтерінің сапасын жақсарту мақсатында Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тың жалпы сомасы 64,946,332 мың теңге (2014 жыл: тиісінше 250,000,000 мың теңге және номиналдық құны 1,000 теңге) саны 12,000 дана (2014 жыл: 50,000 дана және бір артықшылықты акция) жарияланған артықшылықты акцияларын орналастыру жолымен Қоғамның жарғылық капиталын ұлғайтумен келісу туралы қаулы шығарды. Ақша Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Қазынашылық комитетінің Алматы қ. бойынша Қазынашылық департаментінде «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тың қолма-қол ақшасының бақылау шотына есептелді.

2015 жылы негізгі борыш және/немесе есептелген сыйақы бойынша күнтізбелік тоқсан күннен астам мерзімі өткен берешегі бар қарыздардың көлемін олар бойынша 2025 жылға дейінгі қалыптастырылған резервтерді есептемегенде төмендету мақсатында 5.5% негізделген қаржыландыру түрінде екінші деңгейлі банкке 250,000,000 мың теңге берді. Ұлттық Банк салымды орналастыру бойынша мәмілені жасау сәтінде 11.80% нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып есептелген бастапқы тану кезінде әділ күн бойынша ұзақмерзімді салымды көрсетті. Бастапқы тану күніне ұзақ мерзімді салымдарды және олардың түйінді параметрлерін бөлу жөніндегі шешім Қазақстан Республикасы Үкіметімен бекітілгендіктен номиналдық күн мен әділ күн арасындағы 71,708,642 мың теңге (17,927,161 мың теңге сомасындағы салықты шегере отырып) мөлшеріндегі айырмашылық капиталдың құрамында көрсетілді.

Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайлары

Ұлттық Банк өз қызметін басым түрде Қазақстанның аумағында жүзеге асырады. Соның салдарынан, Ұлттық Банк дамушы нарықтарға тән ерекшеліктерді көрсететін Қазақстанның нарықтарында экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Нормативтік құқықтық база және салық заңнамасы жетілдірілуін жалғастыруда, алайда түрлі түсіндіру мүмкіндігіне жол береді және жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды, олар құқықтық және фискалдық жүйелердің басқа кемшіліктерімен жиынтықта өз қызметіне Қазақстанда жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар туғызады. Сонымен бірге, мұнайға бағаның төмендеуі және теңгенің айтарлықтай құлдырауы бизнесті жүргізу жағдайында белгісіздік тәуекелін өсірді. Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолданыстағы жағдайларының Ұлттық Банк қызметінің нәтижелеріне және қаржылық жай-күйіне ықтимал әсер етуін бағалауды көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру жағдайларын одан кейін дамыту басшылықтың бағалауынан ерекшеленуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

Қолданылатын стандарттар

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары (бұдан әрі, «ХҚЕС») негізінде айқындайды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік ҚҰБ қаржылық жағдайын және қызметінің нәтижелерін дәйекті көрсету мақсатында, Ұлттық Банктің Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда мақұлдаған, Ұлттық Банк орталық банк қызметінің сипатына сәйкес келеді деп қарастыратын ҚҰБ-ның есеп саясатына сәйкес дайындалды. ҚҰБ есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шығарған ХҚЕС-ке және төменде сипатталған маңызды түрлендірулерді қоса алғанда, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шығарған түсіндірулерге негізделген.

- Алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағаланады; алтынды, сондай-ақ шетел валютасымен көрсетілген активтер мен міндеттемелерді қайта бағалаудан алынған пайда капиталдың құрамындағы басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетілген, құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюы есептен шығарылатын жағдайларды қоспағанда, қайта бағалау нәтижесінде туындайтын зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі.
- Қатысушы банктерден түсетін жарналар және арнайы кепілдендіру резервін толықтыру бойынша шығыстар 2015 жылғы 24 қарашадағы жағдай бойынша түзетулерді қоса алғанда, «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес кепілдік беру қорының резерві ретінде міндеттемелер құрамында танылады.
- Қаржылық есептілікте ақша-кредит саясатын іске асыру және қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу шеңберінде жүзеге асырылатын жекелеген операцияларды есепке алу мен ұсыну олардың экономикалық мәніне және/немесе Ұлттық Банктің мақсаттары мен міндеттеріне орай амортизацияланған құны, өзіндік құны не номиналдық құны бойынша жүзеге асырылады. Берілген шоғырландырылған қаржылық есептілікте мұндай операцияларға «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер» және «банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері» ретінде ұсынылған туынды құралдар болып табылатын екінші деңгейдегі банктермен және басқа да қаржылық институттармен своп мәмілелері (18 және 26 ескертпелер) жатқызылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды, оған алтын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары және сату үшін қолда бар, әділ құн бойынша көрсетілген қаржы активтері және қайта бағаланған құн бойынша көрсетілген үйлер, ғимараттар, жер учаскелері және автокөлік құралдары жатпайды.

Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы

ҚҰБ-ның және оның еншілес ұйымдарының көпшілігінің функционалдық валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы болып табылатын Қазақстан теңгесі, ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көпшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі сонымен қатар осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

Бағалау мен пайымдауды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС талаптарына сәйкес дайындау басшылықты есеп саясатын қолдануға және шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған активтер мен міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың шамасына әсер ететін пайымдаулар, есептік бағалау және жорамалдар жасауға міндеттейді. Нақты нәтижелердің көрсетілген бағалаулардан айырмашылығы болуы мүмкін.

Бағалаулар және олардың негізінде жатқан жорамалдар тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қаралған есепті кезеңде және олар қозғайтын кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

Бұдан кейін атап көрсетілген ескертпелер есеп саясатының ережелерін қолданған кезде айтарлықтай белгісіз бағалаулар мен сындарлы дәлелді пайымдауларға қатысты ақпаратты ұсынады:

- қолданылатын стандарттар – 2-ескертпе;
- қаржылық активтер және міндеттемелер: әділ құны және есептік жіктеулер – 41-ескертпе.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Есеп саясатының бұдан әрі сипатталған ережелерін Ұлттық Банк осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте берілген барлық есепті кезеңдерде жүйелі түрде қолданды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Шоғырландыру қағидаттары

Еншілес ұйымдар

Ұлттық Банктің бақылауындағы инвестициялар объектілері еншілес ұйымдар болып табылады. Егер Ұлттық Банк инвестициялар объектісінде қатысудан ауыспалы кіріске байланысты тәуекелге ұшыраса, немесе мұндай кірісті алуға құқылы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өзінің өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген кірістің шамасына әсер ету қабілеті болса, Ұлттық Банк инвестициялар объектісін бақылайды. Атап айтқанда, Ұлттық Банк өзі шын мәнінде бақылайтын инвестициялар объектілерінің қаржылық есептілігін шоғырландырады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылауды нақты тоқтату күніне дейін енгізіледі.

Қорларды басқару

Ұлттық Банк инвесторлардың мүдделері үшін инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Ұлттық Банк мұндай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілмейді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестерін сатып алу және сату

Ұлттық Банк шоғырландырылған қаржылық есептілікте бақыламайтын акционерлердің үлестерін сатып алуды және шығынға жазуды акционерлермен операциялар ретінде көрсетеді. Бақыламайтын акционерлердің үлестері түзетілген құн мен төленген немесе алынған өтемнің әділ құны арасындағы кез келген айырма тікелей капиталдың құрамында көрсетіледі және Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі болады.

Қауымдасқан ұйымдар

Қаржылық және шаруашылық саясатына Ұлттық Банк айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Ұлттық Банк бақыламайтын ұйымдар қауымдасқан ұйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікке Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымдардың пайдасындағы және зиянындағы көрсетілген айтарлықтай ықпал ету нақты белгіленген күннен бастап айтарлықтай ықпал нақты тоқтатылған күнге дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген үлесі туралы деректер кіреді. Қауымдасқан ұйымның зиянындағы Ұлттық Банктің үлесі Ұлттық Банктің қауымдасқан ұйымға қатысу үлесінен (ұзақмерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін азайтылады және Ұлттық Банктің осы қауымдасқан ұйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайды қоспағанда, кейінгі зияндарды көрсету тоқтатылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Шоғырландыру қағидаттары, жалғасы

Шоғырландыру барысында алып тасталатын операциялар

Ұлттық Банктің қатысушылары арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешек қалдықтары, сондай-ақ көрсетілген операцияларды жасау барысында туындайтын іске асырылмаған пайда шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында алып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда Ұлттық Банктің осы ұйымдардағы үлесіне тең шамаға дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алып тасталады. Қауымдасқан ұйымдармен операциялардан түскен іске асырылмаған пайда осы ұйымдарға инвестициялар шотымен байланыстырыла отырып шоғырландырылған қаржылық есептіліктен алып тасталады. Іске асырылмаған зиян құнсыздану белгілерінің пайда болу жағдайларын қоспағанда, шоғырландырылған қаржылық есептіліктен пайда сияқты алып тасталады.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері

Бақыламайтын акционерлердің үлестері ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес ұйымдағы капиталды білдіреді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте капиталдың құрамында ҚҰБ меншік иелеріне тиесілі капиталдан бөлек көрсетіледі. Пайданың немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыламайтын акционерлердің үлестері пайда немесе зиян туралы және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

Алтын

Алтын шетелдік банктердегі депозиттердегі алтыннан және сақтау орындарындағы құйма алтыннан тұрады. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күнгі нарықтық құны бойынша есепке алынады. Нарықтық құн Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген таңертеңгі фиксинг негізінде белгіленеді. Алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағалаудан түскен кірістер басқа да жиынтық кіріс құрамында тікелей көрсетіледі. Қайта бағалаудан болған зиян пайда және зиян құрамында олар өткен кезеңдердің іске асырылмаған таза пайдасынан асатын бөлікте көрсетіледі, олай болмаған жағдайда олар тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады. Алтынды қайта бағалау пайда немесе зиянның құрамына аударылмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар Ұлттық Банктің құрамына кіретін ұйымдардың тиісті функционалдық валюталарына операцияларды жүргізу күні қолданылған валюта бағамдары бойынша аударылады. Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасымен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасымен көрсетілген ақша активтерімен және міндеттемелермен жүргізілген операциялардан түскен пайда немесе болған зиян кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы, тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздардың шамасына түзетілген амортизациялық құн және кезең ішіндегі төлемдер мен есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша айырбастау бағамымен функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизациялық құн арасындағы айырманы білдіреді. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күнгі қолданылған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасымен көрсетілген және нақты шығын бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жүргізу күнгі қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындаған оң бағамдық айырмалар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Қайта бағалау нәтижесінде туындаған зияндар басқа да жиынтық кірістің құрамында тікелей капиталда көрсетілген құнды қайта бағалау нәтижесіндегі алдыңғы ұлғаюды есептен шығару жүргізілген жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда олар басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Шетел валютасын қайта бағалау пайда немесе зиян құрамына аударылмайды.

Ақша қаражаты және оның баламалары

Ақша қаражатына және олардың баламаларына басқа да банктердегі қолма-қол банкноттар мен монеталар, бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеруінің айтарлықтай тәуекеліне ұшырамайтын және Ұлттық Банк қысқамерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді. Ақша қаражаты және олардың баламалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Қаржы құралдары

Қаржы құралдарын жіктеу

Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары:

- негізінен, таяу болашақта сату немесе сатып алу мақсатында сатып алынатын немесе туындайтын;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

- бірлесіп басқарылатын және жақында ғана қысқамерзімді перспективада пайда алу дәлелі бар болған сәйкестендірілген қаржы құралдары портфелінің бір бөлігі болып табылатын;
- туынды (қаржылық кепілдік шарттары болып табылатын туынды қаржы құралдарын немесе құрылған және тиімді болып табылатын, нақты пайдаланылатын хеджирлеу құралдарын қоспағанда) болып табылатын; не
- бастапқы тану сәтінде кезеңдегі пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындалған болып табылатын қаржы активтерін немесе міндеттемелерін білдіреді.

Егер мынадай талаптардың бірі орындалса, Ұлттық Банк қаржы активтерін және міндеттемелерін кезеңдегі пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындай алады:

- активтерді немесе міндеттемелерді басқару, оларды бағалау және ішкі есептерде көрсету әділ құн негізінде жүзеге асырылады;
- осындай тәсіл бухгалтерлік есепте өзгеше болуы мүмкін сәйкессіздіктердің әсерін толық немесе барынша жояды; немесе
- активтің немесе міндеттеменің құрамында туынды қаржы құралы болмаған кезде шарт бойынша күтілуі мүмкін ақша қаражатының ағындарын айтарлықтай өзгертетін орнатылған туынды қаржы құралы болады.

Саудаға арналған, оң әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ сатып алынған опциондық келісімшарттар шоғырландырылған қаржылық есептілікте активтер ретінде көрсетіледі. Саудаға арналған, теріс әділ құны бар барлық туынды қаржы құралдары, сондай-ақ шығарылған опциондық келісімшарттар шоғырландырылған қаржылық есептілікте міндеттеме ретінде көрсетіледі.

Басшылық қаржы құралын бастапқы тану кезінде жатқызылуға тиіс санатты айқындайды. Бастапқы тану кезінде өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын санатқа жатқызылған туынды құралдар және қаржы құралдары өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының санатынан қайта жіктелмейді. Егер қаржы активтері кредиттердің және дебиторлық берешектің анықтамасына сәйкес келсе, олар өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын санатқа жатқызылған қаржы құралдары санатынан немесе сату үшін қолда бар қаржы құралдары санатынан, егер Ұлттық Банктің осы активтерді таяу болашақта немесе оларды өтеу мерзімі басталғанға дейін ұстап тұру ниеті және мүмкіндігі болса, қайта жіктелуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Басқа да қаржы құралдары өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары санатынан өте сирек жағдайларда ғана қайта жіктелуі мүмкін. Таяу болашақта қайталанбауы мүмкін, әдеттен тыс жекелеген оқиғалар сирек жағдайлар болып табылады.

Берілген кредиттер мен дебиторлық берешек, Ұлттық Банк:

- жедел немесе ең таяу болашақта сатуға ниет білдірген;
- бастапқы тану кезінде өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындар санатына айқындайтын;
- бастапқы тану кезінде сату үшін қолда бар санатына айқындайтын; не
- Ұлттық Банк бастапқыда жүзеге асырылған барлық инвестицияларды кредиттің құнсыздануынан өзге себептермен өтей алмайтын туынды емес қаржы активтерін қоспағанда, белсенді қызмет ететін нарықта бағасы белгіленбейтін тіркелген немесе белгілі бір төлемдері бар туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар:

- бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын санатқа айқындайтын;
- Ұлттық Банк сату үшін қолда бар санатына айқындайтын; не
- кредиттер мен дебиторлық берешек анықтамасына сәйкес келетін туынды емес қаржы активтерін қоспағанда, тіркелген немесе белгілі бір төлемдері және тіркелген өтеу мерзімі бар, Ұлттық Банк өтеу мерзіміне дейін ұстап тұруға ниетті және мүмкіндігі бар туынды емес қаржы активтерін білдіреді.

Сату үшін қолда бар қаржы активтері сату үшін қолда бар санатында айқындалатын немесе берілген кредиттер мен дебиторлық берешектің анықтамасына сәйкес келмейтін туынды емес қаржы құралдарын, өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестицияларды немесе өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарын білдіреді.

Қаржы құралдарын шоғырландырылған қаржылық есептілікте тану

Ұлттық Банк мәні көрсетілген қаржы құралдары болып табылатын шарттық қатынастарға кірген кезде қаржы активтері мен міндеттемелері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Қаржы активтерін стандартты сатып алудың барлық жағдайлары мәміле жасау күні көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Қаржы құралдарының құнын бағалау

Қаржы активі немесе міндеттемесі бастапқыда әділ құны плюс өзгерістері кезеңнің пайдасы немесе зияны құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржы активі немесе міндеттемесі, қаржы активін немесе міндеттемесін сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты мәмілелер бойынша шығындар болған жағдайда бағаланады.

Активтер болып табылатын туынды қаржы құралдарын қоса алғанда, қаржы активтері бастапқы танылғаннан кейін:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланатын берілген кредиттер мен дебиторлық берешекті;
- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдаланыла отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, өтегенге дейін ұсталатын инвестицияларды;
- белсенді жұмыс істейтін нарықта нарықтық баға белгіленімі жоқ және әділ құнын жеткілікті дәрежеде сеніммен айқындауға болмайтын үлестік құралдарға инвестицияларды қоспағанда, сату немесе өзге де шығару нәтижесінде келтірілуі мүмкін мәмілелер бойынша қандай да болмасын шығынды шегерместен олардың әділ құны бойынша бағаланады. Мұндай құралдар шоғырландырылған қаржылық есептілікте нақты шығындар бойынша көрсетіледі.

Өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелерін және әділ құны бойынша көрсетілген қаржы активін аудару тануды тоқтату критерийлеріне сәйкес келмеген кезде туындайтын қаржы міндеттемелерін қоспағанда, барлық қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Амортизацияланған құн

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің амортизацияланған құны актив немесе міндеттеме бастапқы тану кезінде бастапқы тану құны мен өтеу кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып айқындалған құны арасындағы жинақталған амортизацияның шамасына түзетілген берешектің негізгі сомасын төлеуді шегере отырып, сондай-ақ құнсызданудан болған зиянды шегере отырып бағаланған құнды білдіреді. Сыйақылардың және дисконттардың шамасы, сондай-ақ мәмілелер бойынша шығындар сомасы тиісті құралдың баланстық құнына кіреді және осы құралдың тиімді пайыздық мөлшерлемесіне қарай амортизацияланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Амортизацияланған құн, жалғасы

Нарықтық мөлшерлемелерден өзгеше мөлшерлемелер бойынша берілген қаржы міндеттемелері беру кезінде пайыздар және осындай құралдар бойынша нарықтық пайыздық мөлшерлемелер бойынша дисконтталған берешектің негізгі сомасы (негізгі сомалары) бойынша төлемдердің болашақ сомаларын білдіретін әділ құны бойынша қайта бағаланады. Пайда болған айырма пайда немесе зиян құрамында немесе тікелей капиталда транзакцияның сипатына қарай нарықтық мөлшерлемелерден өзгеше мөлшерлемелер бойынша қаржы құралдарын беруден болған зиян ретінде көрсетіледі. Нәтижесінде осындай міндеттемелердің баланстық құны зиян амортизациясының беру кезіндегі сомасына түзетіледі және тиісті кірістер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып пайда немесе зиян құрамында пайыздық кіріс құрамында көрсетіледі.

Әділ құны бойынша бағалау қағидаты

Әділ құн активті сату кезінде алынған немесе міндеттемелерді нарықтың қатысушылары арасындағы бағалау күнгі әдеттегі мәміле талаптарымен негізгі нарықта немесе ол болмаған жағдайда көрсетілген күні Ұлттық Банкке қолжетімді болатын неғұрлым тиімді нарықта беру кезінде төленген бағаны білдіреді. Міндеттемелердің әділ құны оның орындалмау тәуекелін көрсетеді.

Ұлттық Банк, мүмкіндігінше, құралдың әділ құнын осы құралдың активті нарықтағы баға белгілеуді пайдалана отырып бағалайды. Егер актив немесе міндеттеме бойынша операциялар жеткілікті түрде жиі және баға белгілеулерді жүйелі негізде айқындау үшін жеткілікті көлемде жүргізілген жағдайда, нарық активті болып танылады. Активтік нарықта ағымдағы баға белгілеулер болмаған кезде Ұлттық Банк бақыланатын бастапқы деректер барынша көп пайдаланылатын және бақыланатын бастапқы деректер барынша аз пайдаланылатын бағалау әдісін пайдаланады. Таңдалған бағалау әдістеріне нарықтың қатысушылары осы жағдайларда назарға алуы мүмкін барлық факторлар кіреді.

Бастапқы тану кезінде қаржы құралының әділ құнының үздік дәлелі мәміленің бағасы болып табылады, яғни төленген немесе алынған өтемақының әділ құны. Егер Ұлттық Банк бастапқы тану кезінде әділ құнның мәміле бағасынан өзгеше екенін және әділ құнның осындай актив немесе міндеттеме үшін актив нарығындағы ағымдағы баға белгілеулермен расталмайтынын және бақыланатын бастапқы деректер ғана пайдаланылатын бағалау әдісіне негізделмейтін анықтаса, қаржы құралы бастапқыда бастапқы тану кезіндегі әділ құнның және мәміле бағасының арасындағы айырманы кейінге қалдыру үшін түзетілген әділ құн бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін айырма құралдың бүкіл қолданылатын мерзімі ішінде, бірақ бағалау бақыланатын бастапқы деректермен толық расталған кезден немесе операция аяқталған кезден кешіктірілмей тиісті түрде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Әділ құны бойынша бағалау қағидаты, жалғасы

Егер әділ құны бойынша бағаланатын активтің немесе міндеттеменің сұраныс бағасы және ұсыныс бағасы болса, активтер және ұзақ позициялар сұраныс бағасы негізінде бағаланады, міндеттемелер және қысқа позициялар ұсыныс бағасы негізінде бағаланады. Егер Ұлттық Банкте өзара өтейтін позициялар бар болса, осындай позицияларды бағалау үшін ортамерзімді нарықтық бағалар пайдаланылады және сұраныстың немесе ұсыныстың бағасына дейін түзету нақты жағдайға сәйкес таза ашық позицияға қатысы ғана жүзеге асырылады. Әділ құн құралға қатысты кредиттік тәуекелді көрсетеді және, егер қажет болса, Ұлттық Банктің құрамына кіретін ұйымның және қарсы агенттің кредиттік тәуекелін есепке алуға арналған түзетулерді қамтыды. Әділ құнның модельдерді пайдалана отырып алынған бағалаулары, егер Ұлттық Банк нарықтың үшінші тарап болып табылатын қатысушы мәміле жасау кезінде баға құру үшін ескере алады деп болжаса, өтімділік тәуекелі немесе модельдің белгісіздік факторлары сияқты кез келген басқа факторларға қатысты түзетіледі.

Ұлттық Банк өзгерістер жүзеге асырылған есепті кезеңнің соңындағы әділ құнның иерархиясындағы деңгейлер арасындағы аударымдарды таниды.

Кейіннен бағалау кезіндегі туындайтын пайда және зиян

Қаржы активінің немесе міндеттемесінің әділ құны өзгерген кезде туындайтын пайда немесе зиян былайша көрсетіледі:

- өзгерістері кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын санатта жіктелген қаржы құралы бойынша пайда немесе зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі;
- сату үшін қолда бар қаржы активі бойынша пайда немесе зиян активті тану тоқтатылған, бұрын капитал құрамында көрсетілген жинақталған пайдалар немесе зияндар пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған сәтке дейін капитал құрамында басқа да жиынтық кіріс ретінде (сату үшін қолда бар борыштық қаржы құралдары бойынша шетел валютасындағы қалдықтарды аударудан болған құнсызданудан және пайда немесе зияннан болған зияндарды қоспағанда) көрсетіледі. Сату үшін қолда бар қаржы активі бойынша пайыздық кірістер пайда немесе зиян құрамына туындаған сәттен бастап тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып көрсетіледі.

Амортизацияланған құн бойынша көрсетілген қаржы активтері мен міндеттемелері бойынша пайда немесе зиян қаржы активін немесе міндеттемені тану немесе олардың құнсыздануы тоқтатылған жағдайда, сондай-ақ сыйлықақының немесе дисконттың тиісті амортизациясын есептеу барысында пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Тануды тоқтату

Ұлттық Банк қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражаты ағындарына шартта көзделген құқығын жоғалтқан кезде не ол қаржы активін осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер және пайдалар іс жүзінде басқа тарапқа берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде берген немесе Ұлттық Банк осы қаржы активін меншіктеу құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың айтарлықтай бөлігін өткізбеген және сол сияқты сақтамаған, бірақ қаржы активін бақылауды сақтамаған кезде жоғалтады. Тануды тоқтатуға арналған талаптар сақталатын, өткізілген қаржы активтеріндегі Ұлттық Банк құрған немесе ол үшін сақталған кез келген қатысу үлесі қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте бөлек актив немесе міндеттеме ретінде танылады. Ұлттық Банк қаржы міндеттемесін тануды ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалып жатқан, жойылған немесе тоқтатылған кезде тоқтатады.

Ұлттық Банк талаптары бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығынан туындайтын тәуекелдердің және пайдалардың барлығы немесе бір бөлігі өзінде қалады. Барлық немесе ісі жүзінде барлық тәуекелдер және пайдалар сақталған кезде Ұлттық Банк берілген активтерді тануды тоқтатпайды.

Ұлттық Банк талаптары бойынша қаржы активіне меншік құқығынан туындайтын барлық тәуекелді және пайдаларды сақтамайтын, бірақ іс жүзінде бермейтін мәмілелер жасаған кезде, егер Ұлттық Банк активті бақылайын жоғалтса, осы активті тану тоқтатылады.

Егер Ұлттық Банк меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктен алып тасталады және міндеттеменің баланстық құны мен төленген өтемақы арасындағы айырма міндеттемені мерзімінен бұрын өтеуден түскен пайда мен зиян құрамына кіреді.

Ұлттық Банк өтеу үшін үмітсіз деп танылған активтерді есептен шығарады.

«Репо» және «кері репо» мәмілелері

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шеңберінде сатылған бағалы қағаздар (бұдан әрі – «репо» мәмілелері») кепілмен қамтамасыз етілген қаржыландыруды тарту бойынша операция ретінде көрсетіледі, бұл ретте бағалы қағаздардың қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептілікте көрсетілуі жалғастырылады, ал қарсы агент алдындағы міндеттемелер қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктің жеке жолында «репо» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып «репо» мәмілесін қолдану кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

«Репо» және «кері репо» мәмілелері, жалғасы

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер (бұдан әрі «кері репо мәмілелері») шеңберінде сатып алынған бағалы қағаздар қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептіліктің жеке жолында «кері репо» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді сыйақы мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып «кері репо» мәмілесін қолдану кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Туынды құралдар

Туынды құралдарға «своп» мәмілелері, форвард келісімшарттары және фьючерс мәмілелері, «спот» мәмілелері және пайыздық мөлшерлемеге арналған опциондар, шетел валютасы, бағалы металдар және бағалы қағаздар, сондай-ақ жоғарыда аталған құралдардың кез келген тәсілдері кіреді.

Туынды құралдар бастапқыда мәміле жасау күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және нәтижесінде әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болып табылса, активтер ретінде, егер олардың әділ құны теріс болып табылса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Туынды құралдардың әділ құнының өзгерістері дереу пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Туынды құралдар басқа шарттық қатынасқа (бұдан әрі, «негізгі шарт») кіріктірілуі мүмкін. Кіріктірілген туынды құралдар негізгі шарттан бөлініп алынады және егер кіріктірілген туынды құралдардың экономикалық сипаттамалары және тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланыста болмаған жағдайда ғана, кіріктірілген туынды құралдардың талаптары сияқты талаптары бар бөлек құрал туынды құралдардың анықтамасына сәйкес келсе және егер осы құрамдас құрал өзгерісі кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланбаған жағдайда, шоғырландырылған қаржылық есептілікте дербес туынды құралдар ретінде көрсетіледі. Өзгерісі кезеңдегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері немесе қаржы міндеттемелеріне кіріктірілген туынды құралдар негізгі шарттан бөлініп алынбайды.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды құралдармен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар хеджирлеу операцияларын есепке алу қағидаларын қолдануға арналған критерийлерге сәйкес келмейді.

Ақша-кредит саясатын жүзеге асыру шеңберінде жасалған форвард, фьючерс, опцион және своп мәмілелері олардың мазмұны мен экономикалық мәніне байланысты амортизацияланған, өзіндік құн немесе номиналдық құны бойынша есепте көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы құралдары, жалғасы

Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Ұлттық Банктің қаржы активтері мен міндеттемесі өзара есепке алынады және егер бұл үшін баланста танылған сомаларды есепке алуды жүзеге асыруға заңды бекітілген құқық болған және тараптардың берешекті өзара есепке алу арқылы реттеуге немесе активті өткізуге және бір мезгілде міндеттемені орындау ниеті болған жағдайда қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақша

Айналыстағы ақша олардың номиналдық құны бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі.

Айналыстағы ақша оны Ұлттық Банк коммерциялық банктерге берген кездегі міндеттеме ретінде есепке алынады. Сақтау орнында және кассада бар ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына енгізілген жоқ.

Банкноттар мен монеталар шығару шығыстарына күзет, тасымалдау, сақтандыру бойынша шығыстар және басқа шығыстар кіреді. Банкноттар мен монеталар шығару шығыстары олардың резервтік қорда есептелуіне қарай танылады және пайда мен зиян туралы шоғырландырылған есептілікте бөлек бапта көрсетіледі.

Кепілдік беру қорының резервтері

2015 жылғы 24 қарашадағы жағдай бойынша түзетулермен қоса, «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерді міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ-ның еншілес ұйымы, «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда қатысушы банктер салымшыларына белгілі деңгейге дейін сомаларды қайтарып беруге міндетті. Ұлттық Банк депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысатын банктердің жарналарын жинақтау мақсатында кепілдік қоры резервтерін құрады. Ұлттық Банктің есеп саясатына сәйкес кепілдік беру қорының резервтері, негізінен қатысушы банктердің жарналары және Ұлттық Банктің шығыстары есебінен қалыптастырылады.

Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк кастодиандық қызмет көрсетеді, оның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Осы активтер және олар бойынша кірістер шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмейді, себебі бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар пайда мен зиян құрамында комиссиялық кірістер түрінде берілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Негізгі құрал-жабдықтар

Меншікті активтер

Негізгі құрал-жабдықтардың объектілері, бұдан әрі сипатталғандай, қайта бағалау құны бойынша көрсетілетін үйлерді, ғимараттарды, жер телімдерін және автокөлік құралдарын қоспағанда, жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып, нақты шығындар бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Егер негізгі құрал-жабдықтар объектісі әртүрлі тиімді пайдалану мерзімі бар бірнеше құрауыштан тұрған жағдайда, осындай құрауыштар негізгі құрал-жабдықтардың бөлек объектілері ретінде көрсетіледі.

Қайта бағалау

Үйлер, ғимараттар, жер телімдері және автокөлік құралдары тұрақты негізде қайта бағалануға тиіс. Қайта бағалау кезеңділігі қайта бағалануға жататын үйлердің, ғимараттардың, жер телімдерінің және автокөлік құралдарының әділ құнының өзгеруіне қатысты болады. Үйлердің, ғимараттардың, жер телімдерінің және автокөлік құралдарының құнын бағалау нәтижесіндегі ұлғаю, пайда немесе зиян құрамында көрсетілген, аталған объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы төмендеуді өтеу жүргізілген жағдайларды қоспағанда, басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілген, аталған объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюды есептен шығару жүргізілген жағдайларды қоспағанда, үйлердің, ғимараттардың, жер телімдерінің және автокөлік құралдарының құнын бағалау нәтижесіндегі төмендеу, пайда немесе зиян есебі құрамында көрсетіледі. Осы жағдайда қайта бағалау нәтижесі басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі.

Амортизация

Негізгі құрал-жабдықтар бойынша амортизация оларды тиімді пайдалану болжанған мерзім ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Банкноттар мен монеталар шығару үшін «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК және «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК пайдаланатын жабдықтың амортизациясы жекелеген активтердің күтіліп отырған өнімділігі негізінде өнім өлшем бірлігі әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Негізгі құрал-жабдықтар, жалғасы

Амортизация, жалғасы

Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап, ал шаруашылық жүргізу тәсілімен тұрғызылған негізгі құрал-жабдықтар үшін объектіні салу аяқталған және ол пайдалануға дайын болған кезден бастап есептеледі. Жер учаскелері бойынша амортизация есептелмейді. Негізгі құрал-жабдықтардың әртүрлі объектілерінің тиімді пайдалану мерзімдері мынадай түрде берілуі мүмкін:

Үйлер мен ғимараттар	7 жылдан 50 жылға дейін
Жиһаз және жабдық	3 жылдан 10 жылға дейін
Компьютер жабдығы	3 жылдан 6 жылға дейін
Көлік құралдары	5 жылдан 25 жылға дейін

Материалдық емес активтер

Сатып алынған материалдық емес активтер жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған зияндарды шегере отырып, нақты шығындар бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге арналған лицензияларды сатып алу және оны ендіру шығындары тиісті материалдық емес активтің құнында капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация олардың тиімді пайдаланудың болжанған мерзімі ішінде тозуды біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Материалдық емес активтердің тиімді пайдалану мерзімдері 1 жылдан 10 жылға дейін өзгеріп отырады.

Активтердің құнсыздануы

Ұлттық Банк әрбір есепті кезеңнің соңында қаржы активі немесе қаржы активтері топтарының құнсыздануының объективті дәлелдемелерінің болу мәнін бағалайды. Осындай дәлелдемелер болған жағдайда Ұлттық Банк құнсызданудан болған кез келген зиянның мөлшерін бағалайды.

Қаржы активі немесе қаржы активтерінің топтары құнсызданады және құнсызданудан болған зиян қаржы активі (зиян түсе бастаған жағдайда) бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе бірнеше оқиғалардың нәтижесінде құнсызданудың объективті дәлелдемесі болған кезде және көрсетілген оқиғаның (немесе оқиғалардың) қаржы активі немесе қаржы активтерінің топтары бойынша ақша қаражатының болжанатын болашақтағы ағындарына жеткілікті дәрежеде сенімді бағалау мүмкін болатын ықпал етуінің болуы шартымен танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Активтердің құнсыздануы, жалғасы

Қаржы активтері құнсыздануының объективті дәлелдемесіне міндеттемелерді орындамау (дефолт) немесе қарыз алушының төлемдердің мерзімін өткізуі, қарыз алушының шарт бойынша міндеттемелерді немесе шарттың талаптарын, қаржы активінің немесе қаржы активтері топтарының Ұлттық Банк кез келген басқа жағдайда қарамайтын қайта құрылымдау талаптарын бұзуы, қарыз алушының немесе эмитенттің ықтимал банкроттық белгілері, бағалы қағаздар үшін белсенді нарықтың жоғалуы, қамтамасыз ету құнының төмендеуі немесе топқа кіретін қарыз алушылардың төлем қабілетінің нашарлауы немесе көрсетілген топқа кіретін қарыз алушылардың міндеттемелерін орындамауымен (дефолтпен) түзетілетін экономикалық жағдайлардың өзгеруі сияқты активтер тобына жататын қадағалауға болатын басқа да деректер кіреді.

Сату үшін қолда бар үлестік бағалы қағаздарға инвестициялардың әділ құнының нақты немесе жалғаспалы төмендеуі осы бағалы қағаз бойынша нақты шығындардан төмен құнына дейін құнсызданудың объективті дәлелдемесі болып табылады.

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері, негізінен, банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттерден, «кері репо» мәмілелерінен, өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялардан және басқа да қаржы активтерінен (бұдан әрі, «кредиттер және дебиторлық берешек») тұрады. Ұлттық Банк ықтимал құнсыздануды айқындау мақсатында кредиттер мен дебиторлық берешекке жүйелі түрде бағалау жүргізеді.

Ұлттық Банк құнсызданудың объективті дәлелдемелерінің болуын жеке алғанда маңызды болып табылатын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша жеке және жеке алғанда маңызды болып табылмайтын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша жеке немесе ұжымдық түрде бағалайды. Егер Ұлттық Банк жеке бағаланатын кредиттер мен дебиторлық берешек бойынша құнсызданудың объективті дәлелдемелерінің жоқ екенін, маңызды немесе маңызды емес екенін айқындаса, олар ұқсас сипаттағы кредиттік тәуекелі бар кредиттер мен дебиторлық берешек тобына кіргізіледі және активтер тобы құрамындағы құнсыздану мәніне ұжымдық негізде бағаланады. Құнсыздану мәні бойынша жеке бағаланатын, олар бойынша құнсызданудан зиян туындайтын немесе туындай беретін кредиттер мен дебиторлық берешек құнсыздану мәніне ұжымдық бағалауға кіргізілмейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Активтердің құнсыздануы, жалғасы

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтері, жалғасы

Кредит немесе дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан зиян шегудің объективті дәлелдемесі болған жағдайда, зиян сомасы кредиттің немесе дебиторлық берешектің баланстық құны мен кредит немесе дебиторлық берешек бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдаланыла отырып дисконтталған өтелетін кепілдік және қамтамасыз ету құнын қоса алғанда, болашақта болжанатын ақша қаражаты ағындарының ағымдағы сәтке келтірілген құны арасындағы айырма ретінде өлшенеді. Ақша қаражатының ағындары жасалған шарттардың талаптарына сәйкес және ағымдағы экономикалық жағдайды көрсететін қолда бар тиісті ақпарат негізінде түзетілген зиян шегудің тарихи тәжірибесі ақша қаражатының болжамды ағындарын айқындау үшін негіз болып табылады.

Бірқатар жағдайларда кредит немесе дебиторлық берешек бойынша құнсызданудан болған зиян сомасын айқындау үшін қажетті, қолда бар ақпарат шектеулі болуы немесе ағымдағы талаптарға және жағдайларға сәйкес келмеуі мүмкін. Мұндай жағдай қарыз алушы қаржы қиындықтарын бастан кешірген, ал осындай қарыз алушыларға қатысты қол жетерлік ақпарат көлемі шектеулі болған кезде орын алуы мүмкін. Осындай жағдайларда Ұлттық Банк құнсызданудан болған зиян сомасын айқындау үшін өз тәжірибесін және пайымдауларын пайдаланады.

Кредиттер мен дебиторлық берешектің құнсызданудан болған барлық зиян пайда мен зиян құрамында көрсетіледі және егер өтелетін құнның кейіннен өсуі құнсызданудан болған зияндарды танығаннан кейін болған оқиғаға объективті байланысты болуы мүмкін жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс.

Егер кредит бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін болмаған жағдайда, кредит кредиттің құнсыздануға арналған тиісті резерв есебінен есептен шығарылады. Осындай кредиттер (және кредиттердің құнсыздануға арналған кез келген тиісті резервтер) басшылық кредиттер бойынша берешекті өндіріп алу мүмкін еместігін айқындағаннан және кредиттер бойынша берешекті өндіріп алу жөніндегі барлық қажетті рәсімдер аяқталғаннан кейін есептен шығарылады.

Нақты зияндар бойынша көрсетілетін қаржы активтері

Нақты зияндар бойынша көрсетілетін қаржы активтеріне сату үшін қолда бар инвестициялардың құрамына кіргізілген баға белгіленбейтін үлестік құралдар кіреді, олардың әділ құнын жеткілікті дәрежеде сенімді айқындау мүмкін болмағандықтан олар әділ құны бойынша көрсетілмейді. Осындай инвестициялардың құнсыздануы болатын объективті белгілер болған жағдайда құнсызданудан болған зиян инвестициялардың баланстық құны мен осындай қаржы активтері бойынша пайданың ағымдағы нарықтық нормасын пайдалана отырып дисконтталған ақша қаражатының болашақта болжанатын ағынының ағымдағы сәтке сәйкес келтірілген құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Активтердің құнсыздануы, жалғасы

Нақты зияндар бойынша көрсетілетін қаржы активтері, жалғасы

Көрсетілген инвестициялардың құнсыздануынан болған барлық зиян пайда мен зиянның құрамында көрсетіледі және қалпына келтірілмейді.

Сату үшін қолда бар қаржы активтері

Сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құнсыздануынан болған зиян басқа да жиынтық кірістің құрамында танылған, жинақталған зиянды қайта жіктелген түзету ретінде пайда немесе зиян құрамына аудару арқылы танылады. Басқа да жиынтық кірістің құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелетін зиян негізгі сома мен амортизацияның кез келген төлемдері шегерілген сатып алу құны және бұрын пайда немесе зиян құрамында танылған құнсызданудан болған зиян шегерілген ағымдағы әділ құн арасындағы айырманы білдіреді. Құнсыздануға арналған, ақшаның уақытша құнына жататын резервтің өзгерісі пайыздық табыстың компоненті ретінде көрсетіледі.

Егер келесі кезеңде сату үшін қолда бар, құнсызданған борыштық бағалы қағаздың әділ құны өскен және ұлғаю құнсызданудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында танылғаннан кейін болған оқиғаға объективті байланысты болуы мүмкін болған жағдайда, құнсызданудан болған зиян және қалпына келтірілген өлшем пайда немесе зиян құрамында танылады. Алайда сату үшін қолда бар, құнсызданған үлестік бағалы қағаздың әділ құнын кез келген келесі қалпына келтіру басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Қаржылық емес активтер

Кейінге қалдырылған салықтардан өзге қаржылық емес активтер әрбір есептік күнгі жағдай бойынша құнсыздану белгілерінің болуына бағаланады. Гудвилдің өтелетін құны әрбір есептік күнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату бойынша шығыстарды және пайдаланудан түскен құндылықтарды шегергендегі әділ құнның неғұрлым үлкен шамасы болып табылады. Пайдаланудан түскен құндылықтарды айқындау кезінде ақша қаражатының болжанатын болашақ ағындары салық салғанға дейінгі дисконттау мөлшерлемелерін пайдалана отырып олардың бағалау күнгі құнына сәйкестендірілген құнына дисконтталады, ол ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және осы активке тән тәуекелдерді көрсетеді. Ақша қаражаты ағыны басым болмайтын, басқа активтермен басым болатын белгілі бір дәрежеде ақша қаражатынан тәуелді емес актив үшін өтеу құны актив жатқызылатын ақша қаражаты басым болатын активтер тобы бойынша айқындалады. Құнсызданудан болған зиян ақша қаражатынан басым активтің немесе активтер тобының баланстық құны оның өтелетін құнынан артық болған кезде танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Активтердің құнсыздануы, жалғасы

Қаржылық емес активтер, жалғасы

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық зиян пайда мен зиян құрамында көрсетіледі және өтелетін құнды айқындау кезінде пайдаланылатын бағаларда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтірілуі тиіс. Егер құнсызданудан болған зиян шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмесе, активтің құнсыздануынан болған кез келген зиян қалыптасуы мүмкін осындай баланстық құннан (амортизация шегерілген) аспайтын активтің баланстық құны көлемінде қалпына келтірілуі тиіс. Гудвилдің құнсыздануынан зиянға есептен шығарылған сома қалпына келтірілмейді.

Резервтер

Резерв қаржылық жағдай жөніндегі шоғырландырылған есептілікте болған оқиға нәтижесінде Ұлттық Банкте заңды немесе негізделген міндеттеме туындаған және осы міндеттемені орындау үшін қаражаттың әкетілу ықтималдылығы болған жағдайда көрсетіледі. Егер осындай міндеттеменің сомасы едәуір болса, онда резервтер салық салуға дейінгі ақшаның уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағалаудың және егер қолданылатын болса, осы міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып ақша қаражатының болжанып отырған болашақ ағындарын дисконттау арқылы айқындалады.

Кредиттік сипаты бар шартты міндеттемелер

Ұлттық Банк ағымдағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру барысында пайдаланылмаған кредиттік желіні, аккредитивтер мен кепілдіктерді қамтитын кредиттік сипаты бар шартты міндеттемелерді қабылдайды және кредиттік сақтандырудың басқа нысандарын ұсынады.

Қаржылық кепілдіктер – Ұлттық Банкті қаржылық кепілдікті ұстаушыға белгілі бір дебитор борыштық құрал шарттарымен белгіленген мерзімде төлем жасай алмау нәтижесінде келтірілген ысыраптарды өтейтін белгіленген төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Қаржылық кепілдік бойынша міндеттеме басынан бастап мәміле бойынша байланысты шығындарды шегере отырып әділ құны бойынша танылады және кейіннен мынадай екі шаманың: жинақталған амортизацияны шегере отырып бастапқыда танылған соманың және осы кепілдік бойынша ықтимал ысырап резервтері шамасының ең көбі бойынша бағаланады. Қаржылық кепілдіктер және кредиттік сипаты бар басқа міндеттемелер бойынша ықтимал ысыраптарға арналған резервтер ысыраптың туындауының жоғары ықтималдығы болғанда және осындай ысыраптардың мөлшері жеткілікті сенімділік деңгейімен өлшенген кезде танылады.

Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табысқа салынатын салықтан және қосымша құн салығын төлеуден босатылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Салық салу, жалғасы

ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдары салықтардың барлық түрі бойынша салық төлеушілер болып табылады.

Табыс салығының сомасына ағымдағы салық сомасы және кейінге қалдырылған салық сомасы кіреді. Табыс салығы басқа да жиынтық табыстың құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше басқа да жиынтық табыстың құрамында немесе тікелей капиталдың құрамында көрсетілетін тікелей капитал шоттарында көрсетілетін меншік иелерімен жүргізілген операцияларға қатысты сомаларды қоспағанда, толық көлемде пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданылған, табыс салығы бойынша мөлшерлемені, сондай-ақ өткен есепті жылдардағы табыс салығының сомаларын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомалары ескеріле отырып, бір жыл ішіндегі салық салынатын пайданың болжанып отырған мөлшері негізінде есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны және олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларына қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақытша айырмаларға қатысты танылмайды: гудвилдің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмалар; бастапқы көрсету фактілері бухгалтерлік және сол сияқты салық салынатын пайдаға әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмалар; сондай-ақ негізгі компанияның көрсетілген айырмаларды іске асыру уақытын бақылауға мүмкіндігі болған және осы уақытша айырмалардың таяу болашақта іске асырылмайтындығына сенімділік болған жағдайда еншілес ұйымдарға салынатын инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу Ұлттық Банк есепті жылдың соңында активтердің және міндеттемелердің баланстық құнын өтеуге немесе жабуға жоспарлап отырған тәсілдерге байланысты салық салдарларын көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің өлшемі болашақта, уақытша айырмаларды қалпына келтіру кезінде қолданылатын салық мөлшерлемелерін ескере отырып, есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген заңдарға негізделі отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта уақытша айырмаларды, салықтар бойынша қабылданбаған шығыстарды және пайдаланылмаған салық жеңілдіктерін жабу үшін жеткілікті болатын салық салынатын пайда алу мүмкіндігі болатындай мөлшерде көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмалар пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайда алу мүмкіндігінің енді болмайтындай мөлшерінде азайтылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Кірістер мен шығыстарды шоғырландырылған қаржылық есептілікте тану

Пайыздық кірістер және шығыстар пайда немесе зиян құрамында тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданыла отырып көрсетіледі.

Өзгеруі кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын, есептелген дисконттар мен қаржы құралдары бойынша сыйлықақылар өзгеруі кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарынан болған зияндарды шегере отырып, пайда түрінде танылады.

Кредиттерді ұйымдастыру үшін комиссиялар, кредиттерге қызмет көрсету үшін комиссиялар және кредиттер бойынша жалпы кірістіліктің ажырамас бөлігі ретінде қаралатын басқа да комиссиялар, сондай-ақ мәмілелер бойынша тиісті шығындар болашақтағы кезендердің кірістері ретінде көрсетіледі және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып қаржы құралдарының болжанып отырған қолданыс мерзімі ішінде пайыздық кірістер ретінде амортизацияланады.

Басқа да комиссиялар, сондай-ақ басқа да кірістер және шығыстар тиісті қызмет көрсетілген күні пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Дивиденттер нысанындағы кіріс дивиденттер жарияланған күні пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Сегменттік есептілік

Операциялық сегмент Ұлттық Банктің коммерциялық қызметке тартылған құрамдас бөлігін білдіреді, осы қызметтен Ұлттық Банк пайда алады немесе зиян шегеді (Ұлттық Банктің басқа да құрауыштарымен операцияларға қатысты пайданы мен зиянды қоса алғанда), оның қызметінің нәтижесін операциялық шешімдерді қабылдау үшін жауапты тұлға сегменттер арасындағы ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде тұрақты талдайды және оған қатысты қаржылық ақпарат қолжетімді болады.

Күшіне енгізілмеген жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

Бірқатар жаңа стандарттар, стандарттарға түзетулер мен түсіндірулер 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әлі күшіне енгізілген жоқ және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылған жоқ. Аталған жаңалықтардың ішінен төменде көрсетілген стандарттар, түзетулер және түсіндірмелер Ұлттық Банктің қызметіне әлеуетті ықпал етуі мүмкін. Ұлттық Банк көрсетілген стандарттарды, түзетулерді және түсіндірмелерді олар күшіне енген күннен бастап қолдана бастауды жоспарлап отыр. Ұлттық Банк көрсетілген жаңа стандарттарды енгізудің оның қаржылық есептілігіне ықтимал әсерін әлі бағалаған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

Күшіне енгізілмеген жаңа стандарттар мен түсіндірмелер

9 «Қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS)

2014 жылғы шілдеде жарияланған 9-ХҚЕС (IFRS) ағымдағы 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» ХҚЕС-ты (IAS) ауыстырады. 9-ХҚЕС (IFRS) құнсыздануды бағалау үшін күтілетін кредиттік зияндардың жаңа үлгісін және хеджирлеуді есепке алу жөніндегі жаңа жалпы талаптарды қоса алғанда, қаржы активтерін жіктеуге және бағалауға қатысты қайта қаралған басшылықты қамтиды. Сондай-ақ жаңа стандарт 39-ХҚЕС-те (IAS) қабылданған қаржы құралдарын тануға және тануды тоқтатуға қатысты басшылықты күшінде қалдырады.

9-ХҚЕС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Стандартты мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Ұлттық Банк 9-ХҚЕС-тың (IFRS) шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықтимал әсерін бағалау процесінде тұр.

15-ХҚЕС (IFRS) «Клиенттермен жасалған шарттар бойынша түсім».

15-ХҚЕС (IFRS) түсімнің қандай сомада және қашан танылуы қажеттілігін анықтау үшін қағидаттардың жалпы жүйесін айқындайды. Стандарт түсімді тануға қатысты қолданыстағы басшылықты, оның ішінде 11 «Құрылысқа арналған шарттар» ХҚЕС (IAS), 18 «Түсім» ХҚЕС (IAS), 13 «Клиенттердің әділдігі бағдарламалары» ХҚЕСТК (IFRIC) алмастырады.

Жаңа стандарттың негізін құрайтын қағидат сатып алушыларға өтеуге сәйкес келетін сомада, кәсіпорынның күтулеріне сәйкес осы тауарлар немесе қызметтерге айырбастау құқығын иеленетін уәде етілген тауарларды немесе қызметтерді беруді көрсету үшін кәсіпорынның түсімді тануын білдіреді. Жаңа стандарт түсімге қатысты жан-жақты жария етуді көздейді, бұрын толық көлемде қарастырылмаған операцияларды есепке алу бойынша басшылықты қамтиды, сондай-ақ көптеген элементтерден тұратын келісімдерді есепке алу жөніндегі басшылықты жақсартады. 15-ХҚЕС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Стандартты мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.

Ұлттық Банк 15-ХҚЕС-тың (IFRS) шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықтимал әсерін бағалау үстінде.

7-ХҚЕС-қа (IFRS) түзетулер қызмет көрсету шарты берілген активтерге қатысты ақпаратты жария ету мақсаттары үшін берілген активке жалғастырушы қатысушы болып табылатынын анықтау бойынша қосымша нұсқаулықты қамтиды. Оған қоса 7-ХҚЕС-қа (IFRS) қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алуға қатысты ақпараттың барлық аралық кезеңде аралық қаржылық есептілікте жария етілуі міндетті емес екендігі, алайда, мұндай жария ету 34-ХҚЕС (IAS) қамтылған талаптарға сәйкес қысқартылған аралық қаржылық есептілікте талап етілуі мүмкін екендігі жөнінде түсініктеме беретін түзетулер енгізілді. Түзетулер ретроспективті түрде қолданылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Пайыздық кірістер		
Банктердегі және басқа да қаржылық институттардағы шоттар мен депозиттер	62,110,240	20,260,245
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	57,829,642	39,976,377
«Кері репо» мәмілелері	21,926,709	33,693,119
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	5,908,559	3,834,146
Басқалары	30,764	35,186
	147,805,914	97,799,073
Пайыздық шығыстар		
Шығарылған үлестік бағалы қағаздар	(7,521,183)	(602,367)
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(6,132,507)	(2,839,955)
«Репо» мәмілелері	(1,270,386)	(57,454)
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	(775,431)	(915,998)
	(15,699,507)	(4,415,774)
	132,106,407	93,383,299

5. КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссия	19,223,069	5,285,629
Активтерді басқару бойынша қызмет үшін комиссия	9,921,658	9,360,630
Депозитарлық қызмет, қаржы нарықтарына қызмет көрсету және аударым операциялары	2,001,643	2,246,208
	31,146,370	16,892,467

Активтерді басқару операцияларынан түскен комиссиялық кірістерге Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының және «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ активтерін басқару бойынша қызмет үшін кірістер кіреді. ҚҰБ клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты түрлі қаржы құралдарына инвестициялай отырып, төменде аталған ұйымдардың активтерін басқарады.

Зейнетақы активтерін басқарудан түскен комиссиялық кіріске «БЖЗҚ» АҚ-нан түскен комиссиялық кіріс, оның ішінде 2015 жылы табыстылықтың нысаналы көрсеткішін асыру бойынша 16,172,374 мың теңге сомасындағы сыйлықақы кіреді.

Депозитарлық қызмет пен қаржы нарықтарына қызмет көрсетуден түскен кіріске «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ-ның, «Қазақстан қор биржасы» АҚ-ның негізгі қызметінің кірістері кіреді.

Аударым операцияларынан түскен кіріске «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК-ның банкаралық төлемдерден, ақша аударымдарынан және клиринг операцияларынан түскен комиссиялық кірістер кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

6. КОМИССИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Активтерді басқару бойынша қызметтер	655,134	1,054,317
Брокерлік операциялар	184,814	410,218
Кастодиандық қызметтер	31,226	101,620
Басқалары	9,888	7,014
	881,062	1,573,169

7. ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН, ӨЗГЕРІСТЕРІ КЕЗЕҢ ІШИНДЕГІ ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ҚҰРАМЫНДА КӨРСЕТІЛЕТІН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖҮРГІЗІЛЕТІН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН БОЛАТЫН ТАЗА (ЗИЯН) КІРІС

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Сыртқы басқарудағы активтер бойынша таза (зиян) /пайда	(26,205,267)	27,835,789
Басқа да туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар бойынша таза пайда/ (зиян)	1,979,169	(2,187,526)
	(24,226,098)	25,648,263

8. САТУ ҮШІН ҚОЛДА БАР ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІМЕН ЖҮРГІЗІЛЕТІН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСКЕН ТАЗА ПАЙДА

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Дивидендтер	3,110,444	-
Борыштық құралдарды сату	2,037,233	3,227,247
Үлестік құралдарды сату	-	(77,878)
	5,147,677	3,149,369

9. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР, НЕТТО

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Баспа өнімдерін өткізу	3,188,528	1,294,879
Коллекциялық монеталарды өткізу	2,184,729	1,821,779
Медальдарды, белгішелерді және зергерлік бұйымдарды өткізу	67,838	147,843
Негізгі құрал-жабдықтарды жалға беру	(1,167)	5,885
Депозиттерге кепілдік беру резервін толықтыру	(10,500,000)	(8,500,000)
Нарықтық емес талаптармен жасалған мәмілелер бойынша зиян	(70,031,958)	-
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы (Ескертпе 26)	(77,642,305)	-
Басқа да кірістер/(шығыстар), нетто	288,360	(366,047)
	(152,445,975)	(5,595,661)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

9. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР, НЕТТО, ЖАЛҒАСЫ

Қатысушы банктің депозиторларының мүддесін қорғау қызметін жүзеге асыру үшін «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Заңға сәйкес, «Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ 2015 жылы арнайы резервке ұйымның шығыстары есебінен 10,500,000 мың теңге (2014 жылы 8,500,000 мың теңге) жіберді.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2015 жылғы 11 ақпандағы кеңейтілген отырысында берілген Мемлекет басшысының тапсырмаларын іске асыру бойынша іс-шаралар жоспарын орындау үшін, Қазақстан Республикасы Үкіметі отырысының 2015 жылғы 20 ақпандағы № 10 хаттамасымен мақұлданған «ерекше кезең» экономикалық саясат шараларын және 2015 жылғы 24 сәуірдегі № 69 Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын қайта қаржыландыру бағдарламасын ескере отырып Ұлттық Банк «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тың жарғылық капиталының мөлшерін ұлғайтты. «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ екінші деңгейдегі банктерге оларға белгіленген ақшаны бастапқы орналастыру лимиттеріне сәйкес алынған соманы нысаналы орналастыруды қамтамасыз етеді. Ұлттық Банк көрсетілген салымдарды орналастыру бойынша мәмілелерді жасау кезінде 8.71-ден 10.44%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдалана отырып есептелген бастапқы тану кезіндегі әділ құны бойынша ұзақмерзімді салымдарды көрсетеді. Бастапқы тану күні номиналдық құны және әділ құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында 70,031,958 мың теңге мөлшерінде көрсетілді, өйткені ұзақмерзімді салымдарды үлестіру және олардың негізгі параметрлері туралы шешімді ҚҰБ қабылдады.

10. ҚҰНСЫЗДАНУДАН БОЛҒАН РЕЗЕРВ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Шетел банктеріндегі «ностро» сияқты шоттар	(6,573,319)	-
Негізгі құрал-жабдықтарды теріс қайта бағалау	(78,783)	(7,986)
Басқа да активтер	(77,695)	(112,285)
Қорлар	(20,865)	(11,291)
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	3,892	(3,892)
	(6,746,770)	(135,454)

11. БАНКНОТТАР МЕН МОНЕТАЛАРДЫ ШЫҒАРУ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Банкноттарды дайындау	6,904,890	4,075,049
Монеталар дайындау	1,484,766	1,958,816
Басқалары	105,109	94,924
	8,494,765	6,128,789

2015 жылы банкноттар мен монеталарды шығару шығыстарына жабдықтардың тозуы мен амортизациясы бойынша 1,722,630 мың теңге сомадағы шығыстар кіреді (2014 жыл: 1,018,131 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

12. ТЫСҚАРЫ ҰЙЫМДАРДЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Т. Рыскұлов атындағы Қазақ экономикалық университетіндегі Магистратураны қаржыландыру	190,327	184,672
	190,327	184,672

13. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Жалақы	11,936,015	10,058,179
Сыйлықақылар	8,612,602	6,970,527
Әлеуметтік салық	1,498,812	1,414,391
Сақтандыру	550,831	356,786
Оқыту	164,698	201,380
Басқалары	192,094	178,463
	22,955,052	19,179,726

14. БАСҚА ДА ЖАЛПЫ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Ақпараттық және басқа да қызметтер	1,697,303	1,702,481
Салықтар, табыс салығын қоспағанда	1,085,281	827,800
Байланысқа жұмсалатын шығыстар	693,106	625,542
Иссапар шығыстары	672,060	543,731
Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеу және қызмет көрсету	596,830	613,745
Қорлар	335,251	405,710
Жалдау бойынша шығыстар	318,879	277,986
Күзет	286,333	266,741
Көлік шығыстары	237,618	162,223
Өкілдік шығыстар	212,927	190,800
Мүлікті өтеусіз беру	199,653	216,318
Коммуналдық төлемдер	175,058	171,696
БАҚ-тағы жарнамаға, хабарландыруға және сөз сөйлеуге жұмсалған шығыстар	57,257	119,682
Негізгі құрал-жабдықтарды сақтандыру	36,045	34,118
Басқалары	432,155	382,404
	7,035,756	6,540,977

15. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ (ШЫҒЫС)

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс	(3,380,544)	(524,670)
Уақытша айырмалардың туындауы және қалпына келтіру салдарынан кейінге қалдырылған салық активтері/ кейінге қалдырылған салық міндеттемелері шамасының өзгеруі	13,173,812	(328,175)
Табыс салығы бойынша барлығы үнем/(шығыс)	9,793,268	(852,845)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ (ШЫҒЫС), ЖАЛҒАСЫ

ҚҰБ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес табыс салығын төлеуден босатылған. ҚҰБ еншілес және қауымдасқан ұйымдарына табыс салығы салынады.

2015 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20%-ды (2014 жыл: 20%-ды) құрайды.

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу

	<u>2015 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>%</u>	<u>2014 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>%</u>
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян/(пайда)	<u>58,352,662</u>	<u>100.00</u>	<u>(96,329,350)</u>	<u>100.00</u>
Пайдаға салынатын салық бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген пайдаға салынатын салық	11,670,532	20.00	(19,265,870)	20.00
ҚҰБ (шегерілмейтін)/салық салынбайтын операцияларының әсері	(3,721,517)	(6.38)	17,205,678	(17.86)
Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын кірістер	2,509,761	4.30	2,025,040	(2.10)
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ қызметі бойынша шегерілмейтін шығыстар	(238,191)	(0.41)	(405,857)	0.42
Басқа да шегерілмейтін шығыстар	(427,317)	(0.73)	(411,836)	0.43
	<u>9,793,268</u>	<u>16.78</u>	<u>(852,845)</u>	<u>0.89</u>

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны және салық салынатын базаны есептеу мақсаты үшін пайдаланылатын сомалар арасында туындайтын уақытша айырмалар 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған активтердің туындауына әкелді. Болашақтағы салық жеңілдіктері, егер

Ұлттық Банк есебіне пайдаланылмаған салық зиянын есептеуге болатын пайда алған және егер Қазақстан Республикасының заңнамасында Ұлттық Банктің көрсетілген жеңілдіктерді болашақ кезеңдерде пайдалану қабілетіне теріс әсер ететін өзгерістер болмаған жағдайда ғана берілуі мүмкін.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақытша айырмаларды пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасында шектелмеген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

15. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ (ШЫҒЫС), ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері және кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, жалғасы

2015 жыл және 2014 жыл ішінде уақытша айырмалар шамаларының өзгеруі мынадай болып көрсетілді:

	2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей капитал құрамында көрсетілді	2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық
мың. теңге				
Банктердегі және басқа да қаржылық институттардағы шоттар мен депозиттер	-	13,329,316	17,927,161	31,256,477
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(1,898,567)	(232,206)	242,101	(1,888,672)
Басқа да активтер	13,751	5,257	2	19,010
Басқа да міндеттемелер	90,985	75,737	(217,861)	(51,139)
Болашақ кезеңге ауыстырылатын салық зияны	174,275	(131,104)	(21,691)	21,480
	(1,619,556)	13,047,000	17,929,712	29,357,156
Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері	(157,048)	126,812	4,616	(25,620)
Танылған кейінге қалдырылған салық активтері	(1,776,604)	13,173,812	17,934,328	29,331,536
Кейінге қалдырылған салық активтері	73,196	13,396,788	17,942,346	31,412,330
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(1,849,800)	(222,976)	(8,018)	(2,080,794)
	2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей капитал құрамында көрсетілді	2014 жылғы 31 желтоқсан- дағы жағдай бойынша қалдық
мың теңге				
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(1,590,115)	(304,980)	(3,472)	(1,898,567)
Басқа да активтер	28,745	(19,007)	4,013	13,751
Басқа да міндеттемелер	51,388	(4,057)	43,654	90,985
Болашақ кезеңдерге ауыстырылатын салық зияны	-	132,142	42,133	174,275
	(1,509,982)	(195,902)	86,328	(1,619,556)
Кейінге қалдырылған салық активтері	-	(132,273)	(24,775)	(157,048)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(1,509,982)	(328,175)	61,553	(1,776,604)
Кейінге қалдырылған салық активтері	4,510	10,902	57,784	73,196
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(1,514,492)	(339,077)	3,769	(1,849,800)

2015 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдайы бойынша 31,262,391 мың теңге көлеміндегі кейінге қалдырылған салық активтерін ҚҰБ еншілес ұйымы «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ таныды. Компания басшылығы кейінге қалдырылған салық активтерінің орнын толтыру мүмкіндігін бағалап, компания жеткілікті салық салынатын кіріске ие болады және кейінге қалдырылған салық активтерін мойындау негізделген деген шешімге келді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	<u>2015 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Шетел банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	2,970,731,078	853,379,765
Шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	338,521,983	166,668,527
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	211,082,236	27,872,157
Қазақстан банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	4,038,277	-
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	2,193,962	2,355,099
Халықаралық есеп айырысу банкііндегі шоттар	895,103	479,672
Ақша қаражаты мен олардың баламалары барлығы	3,527,462,639	1,050,755,220
Құнсыздануға арналған резерв	(6,573,319)	-
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген құнсыздануға арналған резервтерді шегергендегі ақша қаражаты және олардың баламалары	3,520,889,320	1,050,755,220

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттарға 3,527,676 мың теңге мөлшеріндегі (2014 жылғы 31 желтоқсанда: жоқ) «Қазақстан Ұлттық Банкінің Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ (бұдан әрі – «ҚҰБ ҰИК» АҚ) және NICK Master Fund Ltd басқаруындағы пайдаланылуы шектеулі, инвестицияланбаған ақша қаражаты қамтылды, олар ақша баламаларының құрамына кіргізілмеді.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражатының және олардың баламаларының мерзімі өтпеген.

17. АЛТЫН

	<u>2015 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Шетел банктеріндегі депозиттердегі алтын:		
- «АА»-тен «АА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	443,862,308	172,069,919
- «А»-дан «А+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	403,099,606	339,781,502
	846,961,914	511,851,421
Банктің сақтау орнындағы құймадағы алтын	1,403,575,261	639,520,275
Шетел банкінің сақтау орнындағы құймадағы алтын:		
- «ААА» кредиттік рейтингі бар	325,658,258	197,178,320
	2,576,195,433	1,348,550,016

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Шетел банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
«Ностро» түріндегі шоттар		
- «А-»-тен «AAA»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	258,130,291	156,662,276
- «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	79,536,513	-
- «BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	465,318	5,428,868
- «B-»-тен «B+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	64,594	43,195
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	3,852,943	4,534,188
«Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	342,049,659	166,668,527
Құнсыздануға арналған резерв	(6,573,319)	-
Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі «ностро» түріндегі шоттар	335,476,340	166,668,527
«AA+» рейтингі бар депозиттер	2,970,731,078	853,379,765
Басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
- «А+»-тен «AAA»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	84,249,484	30,227,500
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	-	12,675,562
Басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің барлығы	84,249,484	42,903,062
Басқа да шоттар мен депозиттер		
Сыртқы басқарудағы инвестицияланбаған ақша (19-ескертпе)		
- «AA-» кредиттік рейтингі бар	83,340	-
- «А-»-тен «А+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,131,957	8,559,189
- «BBB+» кредиттік рейтингі бар	9,892,024	9,477,024
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	-	1,923,415
	14,107,321	19,959,628
Халықаралық валюта қорындағы шоттар	201,733,368	96,588,684
Шетел валютасындағы операциялар бойынша дебиторлық берешек	3,707,332	155,082,106
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	895,103	479,672
Басқа да шоттар мен депозиттердің барлығы	220,443,124	272,110,090
Шетел банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің барлығы	3,610,900,026	1,335,061,444
Қазақстан банктеріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер		
Екінші деңгейдегі банктердегі еншілес ұйымдардың «ностро» түріндегі шоттар		
- «BBB-» кредиттік рейтингі бар	104,359	-
- «BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,639,244	1,898,905
- «B-»-тен «B+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	432,870	440,092
- «ССС» кредиттік рейтингі бар	-	2,371
- кредиттік рейтингі жоқ	17,489	13,731
«Ностро» түріндегі шоттардың барлығы	2,193,962	2,355,099
Банктердегі депозиттер *		
- «BBB-»-тен «BBB»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	60,781,794	-
- «BB-»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	490,962,589	693,064,433
- «B-»-тен «B+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,078,419,223	1,140,590,568
- «ССС» кредиттік рейтингі бар	-	27,748,651
- кредиттік рейтингі жоқ	2,345,376	6,576,213
Банктердегі депозиттердің барлығы	1,632,508,982	1,867,979,865
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігіндегі «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-тың қаражаты (1-ескертпе)	64,946,332	-
«БЖЗҚ» АҚ-тың дебиторлық берешегі	16,469,539	3,192,028
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	4,607,466	2,962,628
Банктердегі шоттардың, депозиттердің және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	1,720,726,281	1,876,489,620
	5,331,626,307	3,211,551,064

* Туынды Қаржылық есептілікті жасаудың негізгі қағидаттарына сәйкес банктердегі депозиттері ретінде саналатын 1,450,736,514 мың теңге сомадағы (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 1,870,458,083 мың теңге) своп келісімінің активтік бөлігі қосылған (2 Ескертпе)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің бір қарсы агент банкте шоттары мен депозиттері болды (2014 жылғы 31 желтоқсанда: біреуде), олардың сомасы капиталдың 10%-нан аспады. Осы шоттың жалпы сомасы 2,970,731,078 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 853,379,765 мың теңге) болды.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан банктерінде 2,193,962 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 2,355,099 мың теңге) сомасына ашылған «ностро» түріндегі шоттар ҚҰБ еншілес ұйымдарына тиесілі.

19. ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН, ӨЗГЕРІСТЕРІ КЕЗЕҢ ІШІНДЕГІ ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ҚҰРАМЫНДА КӨРСЕТІЛЕТІН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

Өзгерістері пайда немесе зиянның құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарында 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналар қамтылады:

	<u>2015 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер		
Корпоративтік облигациялар	431,438,090	291,932,149
Мемлекеттік облигациялар	365,547,146	202,281,410
Агенттік облигациялар	13,391,063	-
Форвардтар	696,808	403,558
Фьючерстер	12,853	20,509
Корпоративтік акциялар	17,615	129,084,671
Опцион	-	90,357
Жеке басқарудағы активтер		
Своп	731,090	-
Фьючерстер	15,939	-
Форвардтар	15,451	-
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдарының барлығы	<u>811,866,055</u>	<u>623,812,654</u>
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Фьючерстер	(28,238)	(73,977)
Форвардтар	(10,106)	(182,314)
Жеке басқарудағы міндеттемелер		
Своп	(2,285,996)	(566,080)
Форвардтар	(1,703)	-
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдарының барлығы	<u>(2,326,043)</u>	<u>(822,371)</u>

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының бір бөлігі тиісінше активтерді басқарумен айналысатын бес (2014 жылғы 31 желтоқсанда: тоғыз) шетел ұйымының басқаруында болды.

Мандатқа қарай менеджерлер қаражатты белгіленген кірісі бар қаржы құралдарына және үлестік қаржы құралдарына инвестициялайды, оларға туынды қаржы құралдарын да пайдалануға рұқсат берілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН, ӨЗГЕРІСТЕРІ КЕЗЕҢ ІШІНДЕГІ ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ҚҰРАМЫНДА КӨРСЕТІЛЕТІН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Сыртқы басқарудағы активтер портфельдерінің мынадай стратегиялары бар:

<u>Сыртқы Басқарушы</u>	<u>2015 жыл мың теңге</u>	<u>2014 жыл мың теңге</u>	<u>Стратегия</u>	<u>Индекс</u>
Nomura Asset Management U.K. Limited	393,105,409	146,923,650	Ауқымды корпоративтік облигациялар	ML Global Broad Market Corporate Index, 1-10 Yrs(G5BC)
Aviva Investors Global Services Limited	215,624,698	79,925,242	Ауқымды дамушы нарықтар	ML Emerging Customised Index
Deutsche Asset Management International GmbH	202,317,509	76,445,197	Ауқымды дамушы нарықтар	ML Emerging Customised Index
SSB	16,614	-	Транзиттік басқару	Жоқ
Amundi JP Morgan Asset Management (UK) Limited	1,001	92,818,280	Ауқымды акциялар	MSCI World Index (MXWO)
Lombard Odier Asset Management (Europe) Limited	-	34,140,053	Ауқымды белсенді акциялар	MSCI World Index (MXWO)
Bank Julius Baer & Co. AG.	-	43,526,812	Ауқымды айырбасталатын акциялар	Reuters Convertible Global Investment Grade USD Index (UICBGIGU)
BBVA Asset Management S.A., S.G.I.I.C.	-	66,739,773	Ауқымды корпоративтік облигациялар	ML Global Broad Market Corporate Index, 1-10 Yrs(G5BC)
BNP Paribas Asset Management	-	63,663,898	Ауқымды дамушы нарықтар	ML USD Latin America (BR,CL,PE,CO,MX)-Q610
Сыртқы басқарудағы таза активтердің барлығы	<u>811,065,231</u>	<u>623,556,363</u>	Ауқымды корпоративтік облигациялар	Reuters Convertible Global Investment Grade USD Index (UICBGIGU)

2015 жылғы 31 желтоқсанда 14,107,321 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 19,959,628 мың теңге) сомасын құрайтын, сыртқы басқарудағы портфельдерге жататын инвестицияланбаған қалдықтар «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер» бабында көрсетілген (18-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН, ӨЗГЕРІСТЕРІ КЕЗЕҢ ІШІНДЕГІ ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ҚҰРАМЫНДА КӨРСЕТІЛЕТІН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Төмендегі кестеде кредиттік портфельді құрайтын белгіленген кірісі бар активтердің кредиттік сапасы бағаланады:

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Корпоративтік облигациялар		
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	201,018,826	125,117,444
- «ВВВ»-тен «ВВВ+» -ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	206,054,775	156,234,610
- «ВВ»-тен «ВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	23,229,888	8,546,085
- «В»-тен «В+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	617,026	-
- кредиттік рейтингі жоқ	517,575	2,034,010
	431,438,090	291,932,149
Мемлекеттік облигациялар		
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	73,315,940	57,851,283
- «ВВВ»-тен «ВВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	198,565,399	101,403,903
- «ВВ»-тен «ВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	93,665,807	42,447,182
- «В»-тен «В+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	-	579,042
	365,547,146	202,281,410
Агенттік облигациялар		
- «А»-тен «ААА»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	7,199,698	-
- «ВВВ»-тен «ВВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,973,843	-
- «ВВ»-тен «ВВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	4,217,522	-
	13,391,063	-
Сыртқы басқарудағы борыштық қаржы құралдарының барлығы	810,376,299	494,213,559

Келесі кестеде сыртқы басқарудағы портфельдерді қоспағанда, негізгі валюталар бөлігінде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа алынған валюталық бағамдарын және өтеуге дейін қалған мерзімдерін көрсете отырып, Ұлттық Банктің туынды құралдарымен операциялар бойынша өтелмеген қалдықтарының келісілген сомалары көрсетіледі.

	Шарт бойынша сома/ Мәміленің шартты сомасы мың теңгемен		Мәміленің орташа алынған фьючерстік бағалары / валюталық бағамдар	
	2015 жыл	2014 жыл	2015 жыл	2014 жыл
Своп				
үш айдан аз кезеңде				
Теңгені АҚШ долларына айырбастау	66,641,960	-	343.74	-
Бір жылдан асатын кезең үшін				
Теңгені АҚШ долларына айырбастау	3,740,110	2,005,850	164.59	164.59
Форвардтар				
үш айдан аз кезеңде				
Австралиялық долларға еуро сатып алу	3,489,830	-	1.49	-
АҚШ долларына Канада долларын сатып алу	1,698,279	-	1.39	-
АҚШ долларына фунт стерлингтер сатып алу	850,229	-	1.48	-
АҚШ долларына еуро сатып алу	784,772	-	1.09	-
Жапон йенасына еуро сатып алу	425,267	-	131.02	-
Фьючерс				
үш айдан асатын кезеңде				
АҚШ қазынашылық облигацияларын сату	(22,158,558)	-	73,861,861.70	-
	55,471,889	2,005,850		

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. «КЕРІ РЕПО» МӘМІЛЕЛЕРІ

Халықаралық қаржы институттары және қазақстандық банктер:	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	85,799,326	37,067,968
- «B» кредиттік рейтингі бар	-	95,470,150
- «B-» кредиттік рейтингі бар	-	581,122,119
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	16,052,006	713,781
	101,851,332	714,374,018

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері репо» келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржы активтерінің әділ құны 109,864,338 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 713,222,802 мың теңге) құрайды.

21. САТУ ҮШІН ҚОЛДА БАР ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Борыштық құралдар		
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Мемлекеттік облигациялар		
АҚШ Үкіметінің қазынашылық міндеттемелері	1,380,424,845	1,435,182,167
Ұлыбритания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	108,936,732	59,002,850
Жапония Үкіметінің қазынашылық облигациялары	95,972,359	73,411,810
Франция Үкіметінің қазынашылық облигациялары	91,898,934	78,958,385
Австралия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	69,808,685	34,573,112
Корея Үкіметінің қазынашылық облигациялары	62,095,137	34,096,140
Германия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	51,690,133	57,791,287
Канада Үкіметінің қазынашылық облигациялары	50,294,283	29,132,040
Қытай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	33,768,114	9,017,167
Финляндия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	16,974,880	-
Австрия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	14,121,706	15,915,431
Нидерланд Үкіметінің қазынашылық облигациялары	13,564,055	24,162,452
Дания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	8,497,679	17,893,330
Гонконг Үкіметінің қазынашылық облигациялары	-	23,596,168
Сингапур Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	15,253,757
Швеция Нидерланд Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	15,120,232
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	1,998,047,542	1,923,106,328
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары		
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	160,253,554	71,231,023
- «AA+» кредиттік рейтингі бар	17,015,109	66,024,413
- «AA» кредиттік рейтингі бар	64,389,545	2,367,280
- «AA-» кредиттік рейтингі бар	22,246,805	8,140,094
- «A+» кредиттік рейтингі бар	10,248,067	1,783,037
- «A» кредиттік рейтингі бар	3,413,381	-
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	27,015,917	8,979,300
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	304,582,378	158,525,147
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
- «A-»-тен «AAA»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	174,100,397	103,726,572
- «BBB+» кредиттік рейтингі бар	1,724,135	944,999
- «BB+»кредиттік рейтингі бар	530,350	276,720
- «B» кредиттік рейтингі бар	-	8,539,332
- «B-» кредиттік рейтингі бар	8,797,265	-
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	18,922,269	29,474,550
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигацияларына	204,074,416	142,962,173
Хедж-қорға инвестициялар	48,600,689	-
Шетел эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	2,555,305,025	2,224,593,648

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

21. САТУ ҮШІН ҚОЛДА БАР ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	683,962,958	775,099,170
Қазақстан қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	1,778,843	2,073,423
Қазақстандық эмитенттердің бағалы қағаздарына инвестициялардың	685,741,801	777,172,593
Құнсыздануға арналған резерв	(75,829)	(75,829)
Құнсыздануға арналған резервті шегергендегі Қазақстан эмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	685,665,972	777,096,764
Борыштық құралдарға инвестициялардың барлығы	3,240,970,997	3,001,690,412
Үлестік құралдар		
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ акциялары	753,110,444	-
Жеке капитал қорына инвестициялар	1,029,078	-
Корпоративтік акциялар	79,854	79,854
Үлестік құралдарға инвестициялардың барлығы	754,219,376	79,854
Сату үшін қолда бар жеке басқарудағы қаржы активтерінің барлығы	3,995,190,373	3,001,770,266

Құнсыздануға арналған резервтің өзгеруін талдау

Сату үшін қолда бар қаржы активтеріне қатысты құнсыздануға арналған резервтердің 2015 жылы және 2014 жылы өзгеруі төмендегідей көрсетілген:

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	75,829	498,460
Есептен шығару	-	(422,631)
Жыл соңындағы құнсыздануға арналған резервтің шамасы	75,829	75,829

АВА инвестициялық стратегиясына және Ұлттық Банк Басқармасының 2013 жылғы 25 ақпандағы № 66 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің алтын-валюта активтері балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына, сондай-ақ Ұлттық Банк пен «ҚҰБ ҰИК» АҚ арасында жасалған 2013 жылғы 29 наурыздағы № 122ҰБ/10 Сенімгерлікпен инвестициялық басқару туралы шартының талаптарына сәйкес Ұлттық Банктің алтын-валюта активтерінің бір бөлігін активтердің балама сыныптарына инвестициялауды «ҚҰБ ҰИК» АҚ 2015 жылғы 18 маусымда құрылған NICK Master Fund Ltd арнайы мақсаттағы компаниясы (special purpose vehicle) арқылы жүзеге асырады. Хедж-қорларға инвестициялау мақсатында Singularity Ltd жауапкершілігі шектеулі компаниясы ашылды. Жеке капитал қорларына инвестициялау мақсатында Tarragon LP жауапкершілігі шектеулі әріптестігі құрылды.

Бағасы белгіленбейтін үлестік активтер

Сату үшін қолда бар қаржы активтеріне өзіндік құны бойынша көрсетілген «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ 753,110,444 мың теңге сомасындағы бағасы белгіленбейтін қарапайым акциялары кіреді. Олардың әділ құны бойынша сенімді бағасын алу мүмкіндігі жоқ. Көрсетілген үлестік бағалы қағаз бойынша нарық болған жоқ және соңғы кездері айтылған салымдардың әділ құнын растайтын мәмілелер жүзеге асырылмаған.

22. ӨТЕУ МЕРЗІМІНЕ ДЕЙІН ҰСТАЛЫНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-тың BBB кредиттік рейтингі бар (2014 жылы: BBB+) облигациялары	57,974,628	56,990,764
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің BBB кредиттік рейтингі бар облигациялары (2014 жылы: BBB+)	40,116,992	1,755,913
Екінші деңгейдегі банктердің және басқа ұйымдардың бағалы қағаздары	22,052	44,357
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялардың барлығы	98,113,672	58,791,034

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

мың тенге	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ Орнатылмаған жабдық	Материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты шығындар/ қайта бағаланған құны							
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	33,885,802	27,182,306	3,041,351	1,313,169	719,581	3,814,615	69,956,824
Түсімдер	1,846,414	3,360,735	443,620	50,808	736,355	551,355	6,989,287
Шығынға жазу	(216,194)	(1,273,750)	(37,979)	(13,312)	(620,021)	(190,716)	(2,351,972)
Есептен шығару	(3,414,105)	-	-	-	-	-	(3,414,105)
Қайта бағалау	6,689,480	-	-	-	-	-	6,689,480
Құнсызданудан болған шығындар	(78,783)	-	-	-	-	-	(78,783)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	38,712,614	29,269,291	3,446,992	1,350,665	835,915	4,175,254	77,790,731
Амортизация және құнсызданудан болған шығындар							
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	2,797,579	7,512,823	2,848,021	147,498	-	2,265,061	15,570,982
Бір жылда есептелген амортизация	2,534,527	2,195,638	280,198	225,639	-	458,104	5,694,106
Шығынға жазу	(161,177)	(1,249,722)	(34,317)	(12,873)	-	(175,879)	(1,633,968)
Есептен шығару	(3,414,105)	-	-	-	-	-	(3,414,105)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	1,756,824	8,458,739	3,093,902	360,264	-	2,547,286	16,217,015
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық құны	36,955,790	20,810,552	353,090	990,401	835,915	1,627,968	61,573,716

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

мың теңге	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік құралдары	Аяқталмаған құрылыс/ Орнатылмаған жабдық	Материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты шығындар/ қайта бағаланған құны							
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	33,905,420	22,771,539	2,889,016	1,547,069	1,081,593	3,462,674	65,657,311
Түсімдер	371,657	4,382,524	201,494	23,652	4,646,750	451,801	10,077,878
Шығынға жазу	(445,679)	(239,168)	(52,492)	(740,895)	(4,609,235)	(166,760)	(6,254,229)
Қайта бағалау	(7,479)	-	-	491,329	-	-	483,850
Құнсызданудан болған шығын	-	-	-	(7,986)	-	-	(7,986)
Аударымдар	61,883	267,411	3,333	-	(399,527)	66,900	-
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	33,885,802	27,182,306	3,041,351	1,313,169	719,581	3,814,615	69,956,824
Амортизация және құнсызданудан болған шығындар							
2014 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	883,182	6,078,923	2,544,288	730,345	-	1,967,364	12,204,102
Бір жылда есептелген амортизация	2,236,692	1,681,621	352,942	143,141	-	447,106	4,861,502
Шығынға жазу	(365,426)	(204,789)	(49,010)	(725,988)	-	(149,409)	(1,494,622)
Аударымдар	43,131	(42,932)	(199)	-	-	-	-
2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	2,797,579	7,512,823	2,848,021	147,498	-	2,265,061	15,570,982
2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша баланстық	31,088,223	19,669,483	193,330	1,165,671	719,581	1,549,554	54,385,842

2015 жылы және 2014 жылы негізгі құрал-жабдықтар объектілерін сатып алумен немесе құрылысымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған зияндар болған жоқ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Активтердің құнын қайта бағалау

Жер учаскелері, ғимараттар, үй және автокөлік құралдарының әділ құны, әділ құн иерархиясының 2 Деңгейіне жатқызылады.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі үйлер мен ғимараттар қайта бағаланған құны бойынша көрсетілді. Бағалауды тәуелсіз бағалаушылар: «Бағалау және Сараптама» ЖШС, «Тәуелсіз бағалау-заң орталығы» ЖШС және «MARKET – Консалтинг» ЖШС жүргізді.

Табысты капиталдандыруды іске асыру әдісімен кіріс тәсілі және нарық ақпараты қолданылатын салыстырмалы тәсіл қайта бағалаудың объектілері үшін белсенді нарық жағдайындағы үйлер мен ғимараттардың әділ құнын анықтау үшін пайдаланылды. Зиян тәсілі қайта бағалау объектілері үшін белсенді нарық болмаған кезде пайдаланылады.

Жер учаскелері, ғимараттар, үй және автокөлік құралдарының құнын қайта бағалау жүзеге асырылмаған жағдайда, олардың баланстық құны 2015 жылғы 31 желтоқсанда 17,283,013 мың теңге болар еді.

24. БАСҚА АКТИВТЕР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Басқа да дебиторлық берешек	8,314,679	6,109,000
Құнсыздануға арналған резерв	(158,733)	(114,225)
Басқа да қаржы активтерінің барлығы	8,155,946	5,994,775
Қорлар	4,939,173	9,858,595
«АХҚО Әкімшілігі» АҚ-қа инвестициялар	1,745,000	-
Тазартылған және тазартылмаған бағалы металдар мен тастар	636,795	268,199
Негізгі құрал-жабдықтарға алдын ала төлем	329,624	358,827
Басқалар	303,831	535,569
Басқа да қаржы емес активтердің барлығы	7,954,423	11,021,190
Басқа да активтердің барлығы	16,110,369	17,015,965

Құнсыздануға арналған резервтің өзгеруін талдау

2015 жылы және 2014 жылы басқа да қаржы активтері бойынша құнсыздануға арналған резервтің өзгерістерін төмендегідей көрсетуге болады:

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Жыл басындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резерв	114,225	16,052
Құнсыздануға арналған резервті құру	77,695	112,285
Шығынға жазу	(33,187)	(14,112)
Жыл соңындағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің шамасы	158,733	114,225

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

24. БАСҚА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да активтердің құрамына 2,142,195 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 180,871 мың теңге) сомасына мерзімі өткен дебиторлық берешек енгізілді, оның ішінде 1,798,869 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 1,782 мың теңге) сомасындағы дебиторлық берешектің мерзімі 30-дан асатын бірақ 90-нан аз күнге өткен, 3,152 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 4,253 мың теңге) сомасындағы дебиторлық берешектің мерзімі 90-нан асатын, бірақ 180-нен аз күнге өткен және 340,174 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 174,836 мың теңге) сомасына мерзімі 180 асатын күнге өткен.

25. АЙНАЛЫСТАҒЫ АҚША

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Айналыстағы банкноттар мен монеталар	1,496,560,585	1,383,516,794
Кассадағы және банктің сақтау орнындағы банкноттар мен монеталарды шегергенде	(1,206,768)	(938,842)
	1,495,353,817	1,382,577,952

26. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	194,419,240	96,595,622
ЭБДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	4,208,797	158,289,149
Басқа да шетел банктері	336,331	180,377
Шетел банктері мен басқа да қаржы институттары шоттарының және депозиттерінің барлығы	198,964,368	255,065,148
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
«Лоро» түріндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	1,807,416,945	777,853,375
Қазақстанның басқа да банктері	1,187,747,930	924,047,040
Депозиттер **		
Қазақстанның 10 ірі банкі *	2,072,687,360	1,497,253,968
Қазақстанның басқа да банктері	583,806,947	466,126,623
Банктер мен басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	5,651,659,182	3,665,281,006
Жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақылар	77,642,305	-
	5,928,265,855	3,920,346,154

* 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтердің жиынтық көлемі бойынша

** Қаржылық есептілікті жасаудың негізгі қағидаттарына сәйкес банктердің депозиттері ретінде саналатын 2,522,081,310 мың теңге соммадағы (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 1,907,391,064 мың теңге) своп келісімінің пассивтік бөлігі қосылған (2 Ескертпе).

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банкте шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10%-нан артық құрайтын алты қарсы агенті бар (2014 жылғы 31 желтоқсанда: алты қарсы агент). 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген қарсы агенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 3,215,432,204 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 1,916,092,187 мың теңге) құрайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

26. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттарына Халықаралық валюта қорындағы (бұдан әрі – «ХВҚ») мүшелігі үшін 194,412,399 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 96,588,684 мың теңге) мөлшеріндегі Қазақстан Республикасының жарнасы кіреді. Арнайы қарыз алу құқықтарында (бұдан әрі – «АҚК») көрсетілген ХВҚ-дағы мүшелігі үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін (365,700 мың АҚК) жарнасына тең сомасына борыштық міндеттемелерді шығарды.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес, айырбастау бағамының өзгеруіне байланысты жеке тұлғалардың теңгедегі мерзімді депозиттерін өтеу тетігін әзірлеу және ендіру жөніндегі тапсырманы орындау мақсатында, сондай-ақ, теңгедегі депозиттері бар жеке тұлғаларға өтемақыны төлеуді жүзеге асыру мақсатында, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2015 жылғы 9 қыркүйектегі № 157 қаулысымен бекітілген еркін өзгермелі айырбастау бағамы режиміне өтуге байланысты ұлттық валютада (теңгеде) ашылған жеке тұлғалардың депозиттері бойынша өтемақы төлеу тәртібіне сәйкес Ұлттық Банк Басқармасы еркін өзгермелі айырбастау бағамы режиміне өтуге байланысты теңгемен ашылған жеке тұлғалардың депозиттері бойынша Ұлттық Банктің монетарлық қызметі мақсаттарына пайдаланылатын қаражат есебінен өтемақы төлеуді жүзеге асыруды мақұлдауды қаулы етті. Жоғарыда айтылғандарға байланысты және екінші деңгейдегі банктер ұсынған 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке тұлғалардың арнайы шоттарындағы қалдық сомалары жөніндегі мәліметтердің негізінде 77,642,305 мың теңге сомасында міндеттеме танылды.

27. «РЕПО» МӘМІЛЕЛЕРІ

2015 жылғы желтоқсанда Ұлттық Банк «Қазақстан қор биржасы» АҚ авторепо нарығында «репо» мәмілелерін 1,100,363 мың теңге мөлшерінде жасады.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «репо» мәмілелері бойынша қамтамасыз ету болып табылатын қаржы активтерінің әділ құны 1,177,936 мың теңге құрайды.

28. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫНЫҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының (бұдан әрі – Ұлттық қор) ағымдағы шоттарындағы қаражат 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,251,089,506 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 1,227,141,853 мың теңге) болды.

2015 жылы және 2014 жылы Ұлттық Банк Ұлттық қордың активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың Ұлттық Банктегі депозиттерін қоспағанда, Ұлттық қордың активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржы есептілігіне енгізілмеді.

29. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІНІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Ұлттық валютада	543,124,564	518,025,478
Шетел валютасында	340,577,901	4,662,850
	883,702,465	522,688,328

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. КЛИЕНТТЕРДІҢ ШОТТАРЫ

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Ұлттық валютада	148,779,507	309,721,161
Шетел валютасында	100,012	1,799,090
	148,879,519	311,520,251

2015 жылы және 2014 жылы ҚҰБ клиенттерге ұлттық валютамен және шетел валютасымен қызмет көрсетті. ҚҰБ клиенттерінің салалық қатыстылығы – мемлекеттік басқару; ҚҰБ еншілес ұйымдары клиенттерінің салалық қатыстылығы – қаржылық делдалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоттарына баланстық құны 3%-дан асатын (2014 жылғы 31 желтоқсанда: капиталдың 8%) құрайтын бір клиенттің (2014 жылғы 31 желтоқсанда: екі клиенттің) шоттары қамтылды. Аталған клиенттің шоттары бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 111,217,732 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 255,518,301 мың теңге) болды.

31. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар шығарылымдарының мынадай құрылымы болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW1KD285396	60,413,361	11/12/2015	08/01/2016	10.26
KZW1KD285412	70,321,425	18/12/2015	15/01/2016	10.97
KZW1KD285438	124,284,691	25/12/2015	22/01/2016	11.24
KZW1KD285453	100,032,798	31/12/2015	28/01/2016	11.38
	355,052,275			

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздар шығарылымдарының мынадай құрылымы болды:

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW1KD914748	4,996,483	10/10/2014	09/01/2015	3.27
KZW1KD914755	10,067,352	17/10/2014	16/01/2015	3.27
KZW1KD914797	5,977,319	14/11/2014	13/02/2015	3.27
KZW1KD914805	5,973,626	21/11/2014	20/02/2015	3.27
	27,014,780			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

32. КЕПІЛДІК БЕРУ ҚОРЫНЫҢ РЕЗЕРВТЕРІ

2015 жылғы 31 желтоқсанда жеке тұлғалардың депозиттері бойынша кепілдік беру қорының резервтері 209,142,651 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 173,462,395 мың теңге) болды.

33. БАСҚА ДА МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2015 жыл мың теңге	2014 жыл мың теңге
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	3,439,587	3,504,442
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	1,746,649	1,074,947
Жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар бойынша кредиторлық берешек	135,430	115,783
Дивидендтерді төлеу бойынша міндеттемелер	-	28,234,846
Басқалары	-	18
Басқа да қаржылық міндеттемелердің барлығы	5,321,666	32,930,036
Еңбекақы бойынша кредиторлық берешек	5,704,688	3,614,483
Басқа да алынған алдын ала төлемдер	1,591,050	1,254,095
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	831,252	513,414
Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	94,040	15,428
Басқа да қаржылық емес міндеттемелердің барлығы	8,221,030	5,397,420
Басқа да міндеттемелердің барлығы	13,542,696	38,327,456

34. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

ҚҰБ жарғылық капиталын қалыптастыру кейіннен болатын өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығында реттеледі. ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және бөлінбеген таза кірістен аударымдар жасау арқылы кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңгені құрады.

Дивидендтер және резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк Басқармасы (Басқарманың 2015 жылғы 19 желтоқсандағы № 245 қаулысы) 2014 жылғы 86,228,615 мың теңге мөлшеріндегі бөлінбеген пайданың 100%-н ҚҰБ-ның резервтік капиталын толықтыруға қаулы етті.

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк Басқармасы (Басқарманың 2014 жылғы 27 тамыздағы № 161 қаулысы) 2013 жылдағы 28,234,846 мың теңге мөлшеріндегі бөлінбеген пайданың 50%-ын ҚҰБ-ның резервтік капиталын толықтыруға, 28,234,846 мың теңге мөлшеріндегі пайданың 50%-ын бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен республикалық бюджетке аударуды қаулы етті.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк резервтік капиталын жарғылық капиталдың мөлшерінен кем емес мөлшерде қалыптастыруы тиіс. Резервтік капитал бөлінбеген таза кіріс есебінен толықтырылады және жүргізілетін операциялар бойынша залалдың Қазақстан Ұлттық Банкінің Басқармасы белгілеген тәртіппен орнын толтыруға және зияндарды өтеуге ғана арналады. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал 346,420,494 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 260,191,879 мың теңге) болды.

Бақыланбайтын акционерлер үлесі

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 318,905,490 мың теңге мөлшеріндегі (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 3,287,590 мың теңге) бақыланбайтын акционерлер үлесіне 314,946,333 мың теңге мөлшеріндегі (2014 жылғы 31 желтоқсанда: жоқ) «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ шығарған артықшылықты акциялары кіреді (1-ескертпе).

Капиталды басқару

Бөлінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы белгілейтін сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамында аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Ұлттық Банктің жылдық есебін бекіткеннен кейін бөлінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда барлық бөлінбеген пайда Қазақстан Ұлттық Банкінің қарамағында қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға бағытталады. Резервтік капитал қаражаты қаржы жылының зияндарын өтеуге жеткіліксіз болған жағдайда, орны толтырылмаған зиян Қазақстан Ұлттық Банкіне бір жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен толық көлемде өтеледі.

35. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ТАЛДАУ

Ұлттық Банктің қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін бір есептік сегменттен тұрады. Ұлттық Банктен Ұлттық Банк орындайтын функцияларға байланысты кірістер мен шығыстар туралы есептерді беру талап етілмейді, қызметтің аталған түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жеке операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері

Тәуекелдерді басқару Ұлттық Банктің қызметінде маңызды рөл атқарады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Ұлттық Банк өзінің қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарық тәуекелі, кредит тәуекелі және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Ұлттық Банк ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауларды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың белгіленген лимиттерге сәйкестігін тұрақты түрде бағалап отыруға бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарық ахуалының, ұсынылатын банк өнімдерінің және қызмет көрсетулердің өзгерістерін және пайда болатын үздік тәжірибелерді көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері, жалғасы

Басшылық тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, маңызды тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдерді мақұлдауға, сондай-ақ ірі мәмілелерді мақұлдауға жауапты болады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде Ұлттық Банктің монетарлық, инвестициялық және валюталық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін басқару шеңберінде лимиттерді, сондай-ақ Банктің қарсы агенттерін бағалау жөніндегі талаптарды белгілейді.

Банк Басқармасының 2015 жылғы 17 маусымдағы № 112 қаулысымен бекітілген Банктің алтын-валюта активтерін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына (бұдан әрі – «АВА инвестициялық стратегиясы») сәйкес тәуекелдерді басқарудың негізгі мақсаттары Ұлттық Банк активтерінің өтімділігі мен сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ ортамерзімді және ұзақмерзімді перспективаларда кірістілікті ұлғайту болып табылады.

Осы мақсаттарға сәйкес Ұлттық Банктің алтын-валюта активтері мынадай портфельдерге бөлінеді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын портфелі, дамушы нарық портфелі және баламалы құралдар портфелі.

АВА инвестициялық стратегиясына сәйкес балама құралдар портфелін басқаруды «ҚҰБ ҰИК» АҚ жүзеге асырады.

АВА инвестициялық стратегиясына және Ұлттық Банктің 2013 жылғы 25 ақпандағы № 66 қаулысымен бекітілген Ұлттық Банктің алтын-валюта активтері балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға сәйкес, сондай-ақ Ұлттық Банк пен «ҚҰБ ҰИК» АҚ арасында жасалған Сенімгерлікпен инвестициялық басқару туралы 2013 жылғы 29 наурыздағы № 122НБ/10 шарттың талаптарына сәйкес Ұлттық Банктің алтын-валюта активтері бөлігінде активтердің балама сыныптарына инвестициялауды «ҚҰБ ҰИК» АҚ 2015 жылғы 18 маусымда құрылған NICK Master Fund Ltd арнайы мақсаттағы компания (special purpose vehicle) арқылы жүзеге асырады.

Ұлттық Банктің еншілес ұйымдарының қызметі бірқатар тәуекелдердің ықпалына ұшырайды, олардың ішінде ең маңыздысы нарық тәуекелдері болып табылады. Еншілес ұйымдарда тәуекелдерді басқару рәсімдері ішкі нұсқаулықтармен реттеледі және олардың орындалуын еншілес ұйымдардың Директорлар кеңесі мен ішкі бақылау бөлімдерін қосқанда, түрлі органдар бақылайды.

Нарық тәуекелі

Нарық тәуекелі – бұл нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнының немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Нарық тәуекелі валюта тәуекелінен, сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарық тәуекелі нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарықтық бағалардың құбылмалылық деңгейі өзгерістерінің ықпалына ұшыраған пайыздық, валюталық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

Нарық тәуекелін басқару міндеті қабылданған тәуекелден алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарық тәуекеліне ұшырауды тиісті параметрлер шеңберінен аспайтындай етіп басқару және бақылау болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері, жалғасы

Нарық тәуекелі, жалғасы

Ұлттық Банк барлық ашық позицияларды бағалау рәсімдерін тұрақты түрде жүргізу және жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің шамасына қатысты ашық позиция бойынша лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді өзгерту мерзімдерін, валюталық позицияны, шығын лимиттерін белгілеу және олардың сақталуына жүйелі түрде мониторинг жүргізу арқылы нәтижелерін Басқарма қарастыратын және бекітетін нарық тәуекелдерді басқарады.

Ұлттық Банк «Tracking Error» («Портфель кірістілігінің ауытқу құбылмалылығы») әдіснамасын пайдаланады. «Tracking Error» көрсеткіші инвестордың бағалы қағаздарының ағымдағы портфелі кірістілігінің нақты көрсеткіштері эталондық портфель кірістілігі көрсеткіштерінен қаншалықты ауытқитынын көрсетеді. Алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелі кірістілігінің күтілетін ауытқу құбылмалылығы (expected tracking error) оған кіретін туынды құралдардың есебінен әрбір айдың соңғы жұмыс күніндегі жылдық 2 (екі) пайыздан аспайды.

«Tracking Error» әдіснамасын инвестор портфельді оның эталондық портфелімен салыстыра отырып басқарған жағдайда ғана қолдануға болады.

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болып табылады:

- 45 % - ML US Treasuries, 0-3 жыл (G1QA);
- 20 % - ML 0-3 жыл All Euro Government Index, DE, FR, NL, AT, LU, FI (EBDF);
- 10 % - ML UK Gilts, 0-3 жыл (GBL0);
- 10 % - ML Japanese Governments, 0-3 жыл (G1YA);
- 5 % - ML Australian Government Index, 0-3 жыл (GJBT);
- 5 % - ML Canadian Government Index, 0-3 жыл (GBCJ);
- 5 % - ML South Korean Government Index, 0-3 жыл (GBSK).

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтын-валюта активтерінің инвестициялық портфелі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болып табылады:

- 30% - Merrill Lynch United States Treasuries, 0-3 жыл (G1QA),
- 26% - Merrill Lynch All Euro Government Index, DE, FR, NL, AT, LU, FI (EBDF), 0-3 жыл
- 10% - Merrill Lynch United Kingdom Gilts, 0-3 жыл (GBL0),
- 10% - Merrill Lynch Japanese Governments, 0-3 жыл (G1YA),
- 5% - Merrill Lynch Australian Government Index, 0-3 жыл (GJBT),
- 5% - Merrill Lynch Canadian Government Index, 0-3 жыл (GBCJ),
- 5% - Merrill Lynch South Korean Government Index, 0-3 жыл (GBSK),
- 3% - Merrill Lynch Hong Kong Government Index, 0-3 жыл (GBHK),
- 2% - Merrill Lynch Singapore Government Index , 0-3 жыл (GBSP),
- 2% - Merrill Lynch Danish Governments, 1-3 жыл (G1M0),
- 2%- Merrill Lynch Swedish Governments, 1-3 жыл (G1W0).

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі – бұл сыйақының нарықтық мөлшерлемелерінің өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы мен ақша қаражатының ағындары басым нарықтық мөлшерлемелерінің ауытқуларына ұшырайды. Мұндай ауытқулар алтын-валюта активтерінің портфелінде нақты белгіленген кірістілікпен қаржы құралдарын өтеуге кірістілік деңгейін күрт өзгерте алады және пайыздық мөлшерлемелердің кенеттен өзгерген жағдайында портфельдік зияндардың туындауына әкеп соқтыруы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау

Сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру тәуекелі көбінесе сыйақы мөлшерлемелері өзгерісінің мониторингі арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат осылайша берілуі мүмкін:

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызсыз	Баланстық құны
2015 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	211,082,236	211,082,236
Алтын	846,961,914	-	-	-	-	1,729,233,519	2,576,195,433
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	3,430,237,947	150,023,427	376,421,160	597,156,609	225,797,265	551,989,899	5,331,626,307
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	9,644,366	10,517,254	19,897,657	486,225,568	284,091,454	1,489,756	811,866,055
«Кері репо» мәмілелері	101,851,332	-	-	-	-	-	101,851,332
Сату үшін қолда бар қаржылық активтер	620,494,787	621,601,528	366,249,936	1,323,088,917	309,535,829	754,219,376	3,995,190,373
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	56,437	136,279	970,058	96,950,898	-	98,113,672
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	301,487	301,487
Басқа да қаржылық активтер	57	240	1,157	74,949	974,730	7,104,813	8,155,946
	5,009,190,403	782,198,886	762,706,189	2,407,516,101	917,350,176	3,255,421,086	13,134,382,841
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	716,836,743	191,651,290	663,112,320	1,084,880,570	-	1,495,353,817	1,495,353,817
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	-	3,271,784,932	5,928,265,855
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	1,100,363	-	-	-	-	2,326,043	2,326,043
«Репо» мәмілелері	-	-	-	-	-	-	1,100,363
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	1,251,089,506	1,251,089,506
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	883,702,465	883,702,465
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	148,879,519	148,879,519
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	355,052,275	-	-	-	-	-	355,052,275
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	-	209,142,651	209,142,651
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	5,321,666	5,321,666
	1,072,989,381	191,651,290	663,112,320	1,084,880,570	-	7,267,600,599	10,280,234,160
	3,936,201,022	590,547,596	99,593,869	1,322,635,531	917,350,176	(4,012,179,513)	2,854,148,681

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау, жалғасы

мың тенге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызсыз	Баланстық құны
2014 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	-	-	-	27,872,157	27,872,157
Алтын	511,851,421	-	-	-	-	836,698,595	1,348,550,016
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,400,229,428	3,662,560	334,806,029	1,036,402,537	3,708,401	432,742,109	3,211,551,064
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	4,453,052	7,639,468	14,014,263	212,455,591	255,651,185	129,599,095	623,812,654
«Кері репо» мәмілелері	714,374,018	-	-	-	-	-	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	915,790,203	146,300,424	363,500,757	1,256,246,788	319,852,240	79,854	3,001,770,266
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	26,195	119,335	153,633	847,576	57,644,295	-	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	298,955	298,955
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	-	5,994,775	5,994,775
	3,546,724,317	157,721,787	712,474,682	2,505,952,492	636,856,121	1,433,285,540	8,993,014,939
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	556,327,127	-	331,111,130	1,028,897,137	3,707,783	2,000,302,977	3,920,346,154
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	-	-	-	-	-	822,371	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	1,227,141,853	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	522,688,328	522,688,328
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	311,520,251	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	-	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	-	173,462,395	173,462,395
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	32,930,036	32,930,036
	583,341,907	-	331,111,130	1,028,897,137	3,707,783	5,651,446,163	7,598,504,120
	2,963,382,410	157,721,787	381,363,552	1,477,055,355	633,148,338	(4,218,160,623)	1,394,510,819

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер

Осыдан кейінгі кестеде 2015 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі көрсетіледі. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2015 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	2014 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %
Пайыздық активтер				
Алтын				
<i>Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын</i>	846,961,914	0.27	511,851,421	0.27
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер <i>«ностро» түріндегі шоттар</i>				
- жапон иенасында	40,315,116	0.05	4,295,835	0.07
- еуро	36,076,433	0.45	1	-
- рубльде	13,147,087	0.15	4,990,485	0.15
- АҚШ долларында	1,869,820	0.21	674,650	0.03
- фунт стерлингте	212,846	0.18	4,323,436	0.50
- теңгеде	117,861	2.44	-	-
- Корея вонасында	16,111	0.13	105,059	1.41
- басқа валютада	391,590	0.77	154,884	0.72
<i>Банктердегі депозиттер</i>				
- АҚШ долларында	2,970,731,078	0.36	853,379,765	0.09
- теңгеде	1,716,758,466	3.42	1,898,010,981	6.22
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары				
- АҚШ долларында	673,271,164	5.76	373,424,510	4.81
- еуро	91,660,190	2.82	89,794,307	2.77
- фунт стерлингте	21,924,716	4.69	14,588,353	5.61
- Канада долларында	17,020,891	3.68	9,599,777	3.74
- Австралия долларында	5,357,045	5.09	2,925,049	5.32
- жапон иенасында	1,142,293	0.69	773,987	0.91
- швед кронасында	-	-	867,784	-
- Швейцария франкінде	-	-	809,115	-
- Гонконг долларында	-	-	728,050	0.26
- Сингапур долларында	-	-	702,627	1.98
<i>«Кері репо» мәмілелері</i>				
- теңгеде	101,851,332	16.47	714,374,018	5.51

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2015 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %	2014 ж. мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді сыйақы мөлшерлемесі, %
Сату үшін қолда бар қаржы активтері				
- АҚШ долларында	1,829,977,148	0.52	1,675,029,508	0.31
- теңгеде	685,213,169	5.92	776,896,608	5.88
- еуроға	244,178,875	2.16	202,451,189	2.32
- фунт стерлингте	136,745,558	1.61	77,546,292	1.77
- жапон иенасында	99,935,154	0.40	73,411,810	0.69
- Австралия долларында	72,528,868	4.85	37,677,945	5.36
- Корея вонасында	70,934,785	3.19	39,248,795	3.39
- Канада долларында	67,689,326	1.08	38,818,310	1.51
- Қытай юанінде	33,768,114	2.72	9,017,167	2.22
- Гонконг долларында	-	-	23,596,168	0.76
- дат кронасында	-	-	17,622,631	3.02
- Сингапур долларында	-	-	15,253,757	2.21
- швед кронасында	-	-	15,120,232	3.54
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар				
- теңгеде	98,113,672	5.59	58,791,034	4.03
Басқа да активтер				
- теңгеде	1,051,133	2.71	-	-
Пайыздық міндеттемелер				
Банктердің және басқа да қаржы институттарының қаражаты				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- АҚШ долларында	2,498,929,506	-	1,862,625,650	-
- теңгеде	134,399,613	9.64	57,417,527	1.81
- Қытай юанінде	23,151,804	-	-	-
«Репо» мәмілелері				
- теңгеде	1,100,363	12.00	-	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгеде	355,052,275	11.06	27,014,780	3.27

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру сезімталдығын талдау

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелерінің сезімталдығы мониторингімен толықтырылады. Сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруіне пайданың немесе зиянның және капиталдың сезімталдығын талдау (сыйақы мөлшерлемесін қайта қарау тәуекелі) (сыйақы мөлшерлемесінің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы мен 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелердің қайта қаралған позициялары негізінде жасалған) осылайша көрініс алуы мүмкін:

	2015 жыл		2014 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	115,144,998	115,144,998	83,606,298	83,606,298
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 300 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	(115,144,998)	(115,144,998)	(83,606,298)	(83,606,298)

Пайда мен зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының және сату үшін қолда бар қаржы активтерінің әділ құнының сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі нәтижесіндегі өзгерістеріне пайданың немесе зиянның және капиталдың сезімталдығын талдау (2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданылатын позициялардың және сыйақы мөлшерлемесінің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуының ықшамдалған сценарийі негізінде жасалған) осылайша көрініс алуы мүмкін.

	2015 жыл		2014 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	16,142,165	39,746,439	12,303,465	38,233,418
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 50 базистік тармақтарға параллелді жылжуы	(15,758,951)	(42,270,022)	(13,191,200)	(41,376,635)

Жоғарыда келтірілген кестелерде басқа талаптары бірдей болған кезде негізгі рұқсат етілетін тіркелген кірістілігі бар қаржы құралдарының құны өзгеруінің әсері көрсетілген. Іс жүзінде рұқсат ету болжанатын фактор мен талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында өзара байланыстылығы болуы мүмкін. Сондай-ақ, бағаланған сезімталдық көрсеткіштерінің сызықтық сипатында болмайтынын атап көрсеткен жөн, сондықтан үлкен немесе аз әсерлер осы нәтижелердің негізінде интерполяцияланбауға немесе экстраполяцияланбауға тиіс.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру сезімталдығын талдау, жалғасы

Сезімталдықты талдауда Ұлттық Банктің активтер мен пассивтерді белсенді басқаратынын ескерілмейді. Осыған қоса Ұлттық Банктің қаржылық ахуалы нарықта болып жатқан өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Ұлттық Банктің қаржы тәуекелдерін басқару саласындағы стратегиясы нарық құбылмалылығы тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағалардың күрт жағымсыз құбылуы жағдайларында басшылық қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрылымын өзгерту сияқты, сондай-ақ активтерді қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан рұқсат берудегі өзгеріс міндеттемелерге нақты ықпал етпеуі, және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық баға бойынша есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етпеуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың әртүрлі әдістері капитал шамасының айтарлықтай ауытқуына әкелуі мүмкін.

Валюта тәуекелі

Ұлттық Банкте бірнеше шетел валютасында көрсетілген активтер мен міндеттемелер бар.

Валюта тәуекелі - валюталардың айырбас бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша қаражаты ағынының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк өзінің валюталық тәуекелге ұшырағыштығын хеджирлемейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің валюталар бөлігіндегі валюта тәуекеліне ұшырағыштығы төменде көрсетілген:

мың тенге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иеналары	АҚК	Фунт стерлингтері	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	209,284,635	1,760,751	7,140	-	3,357	26,353	211,082,236
Алтын	-	2,576,195,433	-	-	-	-	-	-	2,576,195,433
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,798,271,810	-	3,023,541,981	118,466,422	77,696,941	202,159,635	42,959,336	68,530,182	5,331,626,307
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	731,090	-	673,284,883	91,824,965	1,479,307	-	22,116,300	22,429,510	811,866,055
«Кері репо» мәмілелері	101,851,332	-	-	-	-	-	-	-	101,851,332
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	1,438,401,212	-	1,831,006,227	244,178,875	99,935,154	-	136,745,558	244,923,347	3,995,190,373
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	98,113,672	-	-	-	-	-	-	-	98,113,672
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	301,487	-	-	-	-	-	-	-	301,487
Басқа да қаржы активтері	8,155,946	-	-	-	-	-	-	-	8,155,946
Барлық активтер	3,445,826,549	2,576,195,433	5,737,117,726	456,231,013	179,118,542	202,159,635	201,824,551	335,909,392	13,134,382,841

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иеналары	АҚК	Фунт стерлингтері	Басқалары	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	1,495,353,817	-	-	-	-	-	-	-	1,495,353,817
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	489,799,760	-	5,131,420,281	56,230,515	3,963,687	194,412,399	12,702,597	39,736,616	5,928,265,855
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	2,285,996	-	38,344	-	-	-	-	1,703	2,326,043
«Репо» мәмілелері	1,100,363	-	-	-	-	-	-	-	1,100,363
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	1,251,089,506	-	-	-	-	-	-	-	1,251,089,506
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	543,124,564	-	340,039,221	-	-	-	-	538,680	883,702,465
Клиенттердің шоттары	148,779,507	-	99,603	409	-	-	-	-	148,879,519
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	355,052,275	-	-	-	-	-	-	-	355,052,275
Кепілдік беру қорының резервтері	209,142,651	-	-	-	-	-	-	-	209,142,651
Басқа да қаржылық міндеттемелер	3,611,488	-	1,710,178	-	-	-	-	-	5,321,666
Барлық міндеттемелер	4,499,339,927	-	5,473,307,627	56,230,924	3,963,687	194,412,399	12,702,597	40,276,999	10,280,234,160
Таза позиция	(1,053,513,378)	2,576,195,433	263,810,099	400,000,089	175,154,855	7,747,236	189,121,954	295,632,393	2,854,148,681
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталынатын туынды құралдардың әсері	69,362,620	-	(73,714,168)	4,699,868	(424,500)	-	850,229	(1,781,421)	(1,007,372)
Тәуекелді басқару мақсатында ұсталынатын туынды құралдардың әсерін ескергендегі таза позиция	(984,150,758)	2,576,195,433	190,095,931	404,699,957	174,730,355	7,747,236	189,972,183	293,850,972	2,853,141,309

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы төмендегі кестеде берілген:

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иеналары	АҚК	Фунт стерлингтері	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	-	-	26,834,559	1,015,163	4,427	-	1,817	16,191	27,872,157
Алтын	-	1,348,550,016	-	-	-	-	-	-	1,348,550,016
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,918,969,998	-	1,049,332,658	78,884,296	26,493,460	96,826,759	5,583,375	35,460,518	3,211,551,064
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	-	-	448,085,150	106,081,811	11,610,017	-	26,903,312	31,132,364	623,812,654
«Кері репо» мәмілелері	714,374,018	-	-	-	-	-	-	-	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	776,974,208	-	1,675,029,508	202,451,189	73,411,810	-	77,546,292	196,357,259	3,001,770,266
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	58,791,034	-	-	-	-	-	-	-	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	298,955	-	-	-	-	-	-	-	298,955
Басқа да қаржы активтері	5,994,775	-	-	-	-	-	-	-	5,994,775
Барлық активтер	3,475,402,988	1,348,550,016	3,199,281,875	388,432,459	111,519,714	96,826,759	110,034,796	262,966,332	8,993,014,939

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы Валюталық тәуекел, жалғасы

мың теңге	Теңге	Алтын	АҚШ доллары	Еуро	Жапон иеналары	АҚК	Фунт стерлингтері	Басқалары	Барлығы
МІНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	1,382,577,952	-	-	-	-	-	-	-	1,382,577,952
Банктердің және өзге қаржы институттарының қаржысы	553,708,896	-	3,208,498,368	49,599,541	3,858,543	96,588,684	-	8,092,122	3,920,346,154
Әділ құны бойынша бааланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	-	-	595,590	91,845	33,781	-	23,358	77,797	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	1,227,141,853	-	-	-	-	-	-	-	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	518,025,478	-	4,181,369	-	-	-	-	481,481	522,688,328
Клиенттердің шоттары	309,721,161	-	1,799,090	-	-	-	-	-	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	-	-	-	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	173,462,395	-	-	-	-	-	-	-	173,462,395
Басқа да қаржы міндеттемелері	31,855,071	-	1,074,965	-	-	-	-	-	32,930,036
Міндеттемелердің барлығы	4,223,507,586	-	3,216,149,382	49,691,386	3,892,324	96,588,684	23,358	8,651,400	7,598,504,120
Таза позиция	(748,104,598)	1,348,550,016	(16,867,507)	338,741,073	107,627,390	238,075	110,011,438	254,314,932	1,394,510,819
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалы	1,989,570	-	(2,005,850)	-	-	-	-	-	(16,280)
Тәуекелдерді басқару мақсатында ұсталатын туынды құралдардың ықпалын ескере отырып таза позиция	(746,115,028)	1,348,550,016	(18,873,357)	338,741,073	107,627,390	238,075	110,011,438	254,314,932	1,394,494,539

Үкімет пен Ұлттық Банк 2015 жылғы 20 тамыздан бастап теңгенің еркін өзгермелі айырбастау бағамы режиміне өту туралы шешім қабылдаған болатын. Нарықтық айырбастау бағамын қалыптастыру тұрақты экономикалық өсуді қолдау және сыртқы күйзелістен тазарту үшін қажетті жағдай жасайды. Қазақстан Республикасының 2020 жылға дейінгі Ақша-кредит саясатында көзделген, Ұлттық Банк Басқармасының 2015 жылғы сәуірдегі шешімімен мақұлданған теңгенің еркін өзгермелі айырбастау бағамына инфляциялық таргеттеуді ендірудің бір шарты ретінде өту.

Айырбастау бағамының жаңа режимі ақша нарығының қысқамерзімді мөлшерлемелеріне Ұлттық Банктің пайыздық мөлшерлемелерінің ықпалын арттырады. Өз кезегінде ақша нарығының мөлшерлемелері кредит ресурстарының құнына және экономикадағы инвестицияларға, іскерлік белсенділікке және инфляцияға әсер етеді.

Номиналдық пайыздық мөлшерлемелерге әсер етудің негізгі құралдары Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі болып табылады. Ақша-кредит саясатының қалған құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелер базалық мөлшерлемеге тәуелді болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

Ұлттық Банктің басшылығы 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық ахуалды ескере отырып, теңгенің АҚШ долларына валюталық бағамының 20% өсуі және төмендеуі бағам өзгеруінің шынайы дәлізі болуы мүмкін деп пайымдайды. Ұлттық Банк сезімталдықтың бұл деңгейін Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы ішкі есептерді дайындау кезінде пайдаланады және басшылықтың валюта бағамдарының ықтимал өзгеруін бағалауын көрсетеді. Сезімталдықты талдауға кезең соңындағы валюталық позициялар бойынша әр валютаны айырбастау кезінде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда тиісінше нығайту және әлсірету сценарийлерімен берілген бағамдары пайдаланылатын кезең соңында айырбастау кезінде кезең соңында орын алған валюталық позициялар бойынша сомалар ғана енгізілген.

Төменде келтірілген кестеде көрсетілгендей, 2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының мынадай валюталарға қатынасы бойынша өсуі (2014 жылғы 31 желтоқсан: өсу және төмендеу 20%) капиталдың және басқа да жиынтық кірістің төменде сипатталған ұлғаюына (азаюына) ұшырататын еді. Осы талдау Ұлттық Банктің көзқарасы тұрғысынан есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша дәлелді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Сезімталдықтың бұл деңгейі Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы есептерді жасау кезінде Ұлттық Банкте пайдаланылады. Талдауда барлық қалған ауыспалы, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгермей қалатындығын білдіреді.

	Капитал, мың теңге	Капитал, мың теңге
	2015 жыл	2014 жыл
	(+20% -20%)	(+3.10% -6.77%)
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	38,019,186	(585,074)
АҚШ доллары бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(38,019,186)	1,277,726
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	80,939,991	10,500,973
Еуро бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(80,939,991)	(22,932,771)
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	515,239,087	41,805,050
Трой унциясы бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(515,239,087)	(91,296,836)
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	34,946,071	3,336,449
Жапон иенасы бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(34,946,071)	(7,286,374)
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	37,994,437	3,410,355
Фунт стерлинг бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(37,994,437)	(7,447,774)
СДР бағамының теңге қатынасы бойынша өсуі	1,549,447	7,380
СДР бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(1,549,447)	(16,118)
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша өсуі	58,770,194	7,883,763
Басқа валюталар бағамының теңгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(58,770,194)	(17,217,121)

Сезімталдықты талдауға шектеу қою

Жоғарыда келтірілген кестелерде басқа да тең талаптар кезінде негізгі жол берілетін тіркелген кірістілігі бар қаржы құралдары құнының өзгеру әсері көрсетілген. Іс жүзінде жол берілу болжанатын факторлар мен талдауда ескерілмеген басқа факторлар арасында түзету болуы мүмкін. Сондай-ақ бағаланған сезімталдық көрсеткіштерінде желілік емес сипаты бар, сондықтан үлкен немесе аз әсерлер осы нәтижелер негізінде интерполяцияланбауға немесе экстраполяцияланбауға тиіс.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюталық тәуекел, жалғасы

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа да шектеулердің қатарына қандай да бір сенімділік дәрежесімен нақты болжауға келмейтін нарықтағы болашақ өзгерістер туралы Ұлттық Банктің болжамы ғана болып табылатын әлеуетті тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы жорамалдық әрекеттерді қолдану жатады. Сондай-ақ, барлық пайыздық мөлшерлемелер бірдей өзгеретіні туралы болжам да шектеу болып табылады.

Басқа да баға тәуекелдері

Басқа да баға тәуекелдері – бұл әділ құнының ауытқуларының немесе нарық бағаларының өзгерістері нәтижесінде қаржы құралы бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарының тәуекелдері (пайыздық мөлшерлеме өзгерістерінің ықпал ету тәуекелі немесе валюталық тәуекел салдарынан туындаған өзгерістерді қоспағанда) осындай өзгерістер осы нақты құралға немесе оның эмитентіне тән факторлардан немесе нарықта айналыстағы барлық ұқсас қаржы құралдарына ықпал ететін факторлардан туындағанын-туындамағанына байланысты емес. Ұлттық Банк қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позициясы бар болған кезде басқа баға тәуекелдері туындайды.

Бағалы қағаздардың түзетулеріне өзгерістерге таза пайда немесе зиян және капитал сезімталдығын талдау (2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы барлық бағалы қағаздары түзетулерінің 10% төмендеуі немесе өсуі жеңілдетілген сценарий) мынадай түрде ұсынылуы мүмкін.

	2015 жыл		2014 жыл	
	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге	Пайда немесе зиян мың теңге	Капитал мың теңге
бағалы қағаздар құнының 10% өсуі	1,762	75,423,700	12,908,467	12,916,452
бағалы қағаздар құнының 10% төмендеуі	(1,762)	(75,423,700)	(12,908,467)	(12,916,452)

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – бұл қарыз алушының немесе Ұлттық Банктің қарсы агентінің міндеттемелерін орындамау нәтижесінде туындайтын қаржылық зияндар тәуекелі. Ұлттық Банк кредит тәуекелін (танылған қаржы активтері мен танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредит тәуекелінің шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау бойынша талаптар кіретін бекітілген саясатты және рәсімдерді қолдану арқылы, сондай-ақ Инвестициялық комитет құру, қызметіне кредит тәуекелінің белсенді мониторингі кіретін Тәуекелдер бойынша комитет құру арқылы басқарады. Кредит тәуекелін Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банктің кредит тәуекелін басқару саясаты:

- Ұлттық Банктің қарсы агенттері бойынша тәуекелдің ең жоғары лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;
- Ұлттық Банктің қарсы агенттері бойынша тұрақты мониторингін және тәуекел лимитін қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит тәуекелі, жалғасы

Монетарлық операциялар бөлімшесі, қаржы көрсеткіштерін және халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректерін пайдалана отырып, қаржы жағдайының коэффициенттерін талдауға негізделе отырып, Ұлттық Банктің бекітілген қарсы әріптестерінің тізбесіне қосу үшін ұсынылатын жаңа қарсы әріптестер туралы ақпаратты дайындайды. Осы есептің негізінде Инвестициялық комитет жаңа қарсы әріптесті бекітеді.

Ұлттық Банктің Монетарлық операциялар департаменті әрбір жеке қарсы әріптес үшін белгіленген лимитке күнделікті мониторинг жүргізеді. Жекелеген қарсы әріптестердің талдауынан басқа Монетарлық операциялар департаменті қаржы құралдарының кредиттік рейтингтерінің белгіленген шектеулерге сәйкес келуіне мониторинг жүргізеді.

Кредит тәуекеліне ұшарағыштықтың ең жоғары деңгейі, әдетте, қаржы активтерінің құнында көрсетіледі, олар қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте және танылмаған шарттық міндеттемелер сомасында көрсетілген. Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу мүмкіндігі әлуетті кредиттік тәуекелді төмендету үшін айтарлықтай мәні жоқ.

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредит тәуекеліне ұшырағыштықтың ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

	2015 жыл мың теңге	2014 год мың теңге
АКТИВТЕР		
Алтын	846,961,914	511,851,421
Банктерде және басқа қаржы құралдарындағы шоттар мен депозиттер	5,331,626,307	3,211,551,064
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	811,848,440	494,727,983
«Кері репо» мәмілелері	101,851,332	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	3,240,970,997	3,001,690,412
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	98,113,672	58,791,034
Басқа қаржы активтері	8,155,946	5,994,775
Тәуекелдің ең жоғары деңгейінің барлығы	10,439,528,608	7,998,980,707

Есепті күндегі жағдай бойынша танылмаған шарттық міндеттемелерге қатысты кредит тәуекелінің ең жоғары деңгейі 37-Ескертуде ұсынылған.

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке алу

Бұдан әрі кестемен берілген ақпаратты ашуға қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері туралы ақпарат кіреді, онда мыналар ескеріледі:

- Ұлттық Банктің қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады
- заңды күші бар өзара есепке алу туралы бас келісімнің немесе қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте олар өзара есепке алынатын-алынбайтынына байланысты ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын осындай келісімдердің мәні болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке алу, жалғасы

Ұқсас келісімдерге туынды құралдардың клирингі туралы келісім, “репо” мәмілелері үшін ауқымды бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы ауқымды бас келісімдер кіреді. Ұқсас қаржы құралдарына туынды құралдарына “репо” мәмілелері, “кері репо” мәмілелері, бағалы қағаздарды қарыз беру және қарызға беру туралы келісімдер кіреді.

Биржада жүзеге асырылмайтын Ұлттық Банктің туынды құралдарымен операциялар своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастығын (ISDA) өзара есепке алу туралы бас келісімдерге сәйкес жүргізіледі. Негізінен осы келісімдерге сәйкес бір валютадағы аяқталмаған операцияларға қатысты белгілі бір күні әрбір қарсы агентке төлеуге жататын сомалар бір тарап екінші тарапқа төлеуге жататын бірыңғай таза соманы қалыптастырады. Белгілі бір жағдайларда, мысалы, дефолт сияқты кредит оқиғасы туындаған кезде барлық аяқталмаған операциялар келісімге сәйкес тоқтатылады, тоқтатылу сәтіндегі құны бағаланады және жалғыз таза сомаға ғана есеп айырысу операцияларында төленеді немесе төленуге жатады.

“Репо” мәмілелері, “кері репо” мәмілелері, Ұлттық Банктің бағалы қағаздарын қарыз беру және қарызға беру туралы келісім Своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастығының (ISDA) өзара есепке алу туралы бас келісімдерге ұқсас өзара есепке алу талаптары бар бас келісімдердің мәні болып табылады.

Бұрын көрсетілген Своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастығының (ISDA) өзара есепке алу туралы бас келісімдер және өзара есепке алу туралы ұқсас бас келісімдер қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу үшін критерийлерге жауап бермейді. Ұлттық Банк немесе оның қарсы әріптестері дефолт, төлем жасауға қабілетсіз немесе банкрот болған жағдайда ғана заң жүзінде қолданыста болып табылатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын жасау себеп болады. Оның үстіне, Ұлттық Банк және оның қарсы әріптестері өзара есепке алу арқылы берешекті реттеуге немесе активтерді сатуға және міндеттемелерін бірмезгілде орындауға ниет етпейді.

Ұлттық Банк нарықта “репо” мәмілелеріне және “кері репо” мәмілелеріне қатысты айналыстағы бағалы қағаздар түрінде қамтамасыз етуді алады және қабылдайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде заңды күші бар өзара есепке алу туралы келісімдердің және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осындай келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері ұсынылды.

мың теңге

	Танылған қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің толық сомалары	Қаржы жағдайы туралы	Қаржы жағдайы туралы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалары		Таза сомасы
		шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған танылған қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің толық сомалары	шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің таза сомасы	Қаржы құралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	
Қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің түрлері						
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,450,736,514	-	1,450,736,514	(1,450,736,514)	-	-
“Кері репо” мәмілелері	101,851,332	-	101,851,332	(101,851,332)	-	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	1,177,936	-	1,177,936	(1,100,363)	-	77,573
Қаржы активтерінің барлығы	1,553,765,782	-	1,553,765,782	(1,553,688,209)	-	77,573
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(2,522,081,310)	-	(2,522,081,310)	1,450,736,514	-	(1,071,344,796)
“Репо” мәмілелері	(1,100,363)	-	(1,100,363)	1,100,363	-	-
Қаржы міндеттемелерінің барлығы	(2,523,181,673)	-	(2,523,181,673)	1,451,836,877	-	(1,071,344,796)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде заңды күші бар өзара есепке алу туралы келісімдердің және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осындай келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері ұсынылды.

мың теңге

Қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің түрлері	Танылған қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің толық сомалары	Қаржы жағдайы туралы	Қаржы жағдайы туралы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынбаған сомалары		
		шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған танылған қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің толық сомалары	шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінің/қаржы міндеттемелерінің таза сомасы	Қаржы құралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	таза сомасы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,870,458,083	-	1,870,458,083	(1,870,458,083)	-	-
“Кері репо” мәмілелері	714,374,018	-	714,374,018	(713,222,802)	-	1,151,216
Қаржы активтерінің барлығы	2,584,832,101	-	2,584,832,101	(2,583,680,885)	-	1,151,216
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(1,907,391,064)	-	(1,907,391,064)	1,870,458,083	-	(36,932,981)
	(1,907,391,064)	-	(1,907,391,064)	1,870,458,083	-	(36,932,981)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке алу, жалғасы

Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің толық сомалар және қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған олардың таза сомалары қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте мынадай негізде бағаланады:

- “Репо” мәмілелері және “кері репо” мәмілелері нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құны.

Бұдан әрі кестеде қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің таза сомаларын салыстырып тексеру, 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштер ұсынылды.

мың теңге		Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржы міндеттемелері			Ескерту
Қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің түрлері	Таза сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштердің атауы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі баланстық құны	Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржы міндеттемелері	Ескерту
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,450,736,514	Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	5,331,626,307	3,880,889,793	18
“Кері репо” мәмілелері	101,851,332	“Кері репо” мәмілелері	101,851,332	-	20
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	1,177,936	Сату үшін қолда бар қаржы активтері	3,995,190,373	3,994,012,437	21
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(2,522,081,310)	Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(5,928,265,855)	(3,406,184,545)	26
“Репо” мәмілелері	(1,100,363)	“Репо” мәмілелері	(1,100,363)	-	27

Бұдан әрі кестеде қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің таза сомаларын салыстырып тексеру, 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштер ұсынылды.

мың теңге		Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржы міндеттемелері			Ескерту
Қаржы активтерінің/ қаржы міндеттемелерінің түрлері	Таза сомасы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштердің атауы	Қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі баланстық құны	Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржы міндеттемелері	Ескерту
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,870,458,083	Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	3,211,551,064	1,341,092,981	18
“Кері репо” мәмілелері	714,374,018	“Кері репо” мәмілелері	714,374,018	-	20
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(1,907,391,064)	Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(3,920,346,154)	(2,012,955,090)	26

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл Ұлттық Банк өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын тартуда қиындықтарға тап келуі мүмкін тәуекел. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындайды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері және пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқаруда негізге алатын сәт болып табылады. Жүргізілген операциялардың әртүрлілігі және соларға байланысты белгісіздік салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімі бойынша толық сәйкес келмеуі салдары қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып табылмайды, бұл операциялардан түсетін пайданы ұлғайту мүмкіндігін береді, алайда зияндарды туындату тәуекелін арттырады.

Ұлттық Банк міндеттемелерді өтеудің мерзімдерін олардың келіп түсуіне қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақшалай қаражаттың үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару бойынша саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банк шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақмерзімді және қысқамерзімді кредиттерінен, негізгі корпоративтік клиенттердің және жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ жоғары өтімді активтердің әртараптандыру портфелін Ұлттық Банк өтімділікке қатысты көзделмеген талаптарға жедел және ауытқуларсыз ықпал етуге қабілетті болуы үшін белсенді қолдауға тырысады.

Ұлттық Банк эмиссиялық банк (ұлттық валюта - теңгенің эмиссиясын жүргізеді) болып табылатындығын ескере отырып, ұлттық валютадағы міндеттемелердің орындалмау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі негізінен Ұлттық Банктің шетел валютасымен көрсетілген қаржы міндеттемелерін орындауға жатады.

Ұлттық Банктің өтімділікті басқару жөніндегі саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бойынша ақша қаражаты ағындарын және өтімді активтердің қажетті деңгейінің ақша қаражатының осы ағындарына байланысты есеп айырысуды болжау;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;
- ақша ағыны үзілген жағдайда қорғау шарасы ретінде еркін іске асыруға болатын жоғары өтімді активтердің портфелін қолдау («өтімділік портфелі»);
- өтімділікті және қаржыландырудың берілген деңгейін қолдау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу;
- өтімділік көрсеткіштерінің заңмен белгіленген нормативтерге сәйкес келуін бақылауды жүзеге асырады.

Монетарлық операциялар департаменті активтер мен міндеттемелердің өтімділігі туралы ақпарат негізінде өтімділік бойынша позицияға талдау жүргізеді. Осыдан кейін Монетарлық операциялар департаменті жоғары өтімді активтерді сатып алу арқылы өтімділік деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару мақсаттарына жету үшін өтімділік портфелі сатылуы қысқа мерзімде жүзеге асырылуы мүмкін активтерге инвестицияланады.

АВА Инвестициялық стратегиясына сәйкес өтімділік портфелі мына өлшемдерге сәйкес келуі тиіс:

- өтімділік портфелінің дюрациясы 1 жылдан аспауы тиіс;
- өтімділік портфелінің базалық валютасы АҚШ доллары болып табылады;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

- өтімділік портфелінің көлемі олар бойынша орындау мерзімі кемінде 5 (бес) жұмыс күні болатын міндеттемелерді ескере отырып кемінде бір миллиард АҚШ доллары деңгейіне дейін төмендемеуі тиіс;
- өтімділік портфелінің көлемі алдағы 6 ай ішінде сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету бойынша төлемдер көлемінен аз болмауы тиіс. Осы шектеу күнтізбелік тоқсанда 1 рет тексеріледі (әрбір тоқсанның оныншы жұмыс күні).

Егер өтімділік портфелінің нарықтық құны осы өлшемдерге жауап бермесе, осындай сәйкессіздіктер анықталған күннен бастап он бес жұмыс күні ішінде өтімділік портфелін толықтыру жүргізіледі.

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, А- (Standard & Poor's) және/немесе А3 (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар елдердің мемлекеттік (тәуелсіз) борыштық міндеттемелеріне, ААА (Standard & Poor's) және/немесе Аaa (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарының агенттік борыштық міндеттемелеріне, борыштық міндеттемелерге, депозиттік сертификаттарға (CD), А-1 (Standard&Poor's) немесе Р1 (Moody's) төмен емес қыскамерзімді кредит рейтингі бар коммерциялық қағаздарға (CP) инвестициялануы мүмкін. Депозитке орналастырудың ең ұзақ мерзімі бір айдан аса алмайды.

Келесі бұдан әрі кестелерде қаржы міндеттемелері бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағындары өтеу мерзімі болатын шартта анағұрлым ертерек белгіленген күндері көрсетіледі. Осы кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағындарының түсімдерінің және шығынға жазу жиынтық өлшемі қаржы міндеттемелері бойынша ақша қаражатының шартты дисконтталмаған ағындарын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы міндеттемелері бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай үлгіде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-тен 6 айға дейін	6-дан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Өтеу мерзімінсіз	Ақша қаражаты ағындарын шығынға жазу/ (түсімдердің) салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
Туынды емес қаржы міндеттемелері								
Банктер мен басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	3,254,994,369	461,393,570	191,651,290	740,754,625	1,084,880,570	194,748,730	5,928,423,154	5,928,265,855
«Репо» мәмілелері	1,101,810	-	-	-	-	-	1,101,810	1,100,363
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	1,251,089,506	-	-	-	-	-	1,251,089,506	1,251,089,506
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	883,702,465	-	-	-	-	-	883,702,465	883,702,465
Клиенттердің шоттары	148,879,519	-	-	-	-	-	148,879,519	148,879,519
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	357,251,084	-	-	-	-	-	357,251,084	355,052,275
Кепілдік беру резервтік қоры	209,142,651	-	-	-	-	-	209,142,651	209,142,651
Басқа қаржы міндеттемелері	5,321,666	-	-	-	-	-	5,321,666	5,321,666
Туынды міндеттемелер								
- Түсімдер	(1,945,545)	-	-	-	(3,740,110)	-	(5,685,655)	-
- шығынға жазу	1,957,422	28,238	-	-	1,989,570	-	3,975,230	2,326,043
Барлық міндеттемелер	6,111,494,947	461,421,808	191,651,290	740,754,625	1,083,130,030	194,748,730	8,783,201,430	8,784,880,343
Несиелік сипаттағы шартты міндеттеме	214,883,000	-	-	-	-	-	214,883,000	214,883,000

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы міндеттемелері бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай үлгіде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз					Өтеу мерзімінсіз	Ақша қаражаты ағындарын шығынға жазу/ (түсімдердің) салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
	1-ден 3 айға дейін	6-дан 12 айға дейін	1 жылдан артық					
Туынды емес қаржы міндеттемелер								
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері Қазақстан Республикасы	2,415,110,904	-	331,111,130	1,032,604,920	96,769,061	3,875,596,015	3,920,346,154	
Ұлттық қорының ағымдағы шоттары Қазақстан Республикасы	1,227,141,853	-	-	-	-	1,227,141,853	1,227,141,853	
Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	522,688,328	-	-	-	-	522,688,328	522,688,328	
Клиенттердің шоттары	311,520,251	-	-	-	-	311,520,251	311,520,251	
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,080,645	-	-	-	-	27,080,645	27,014,780	
Кепілдік беру қорының резервтері	173,462,395	-	-	-	-	173,462,395	173,462,395	
Басқа да қаржы міндеттемелері	32,930,036	-	-	-	-	32,930,036	32,930,036	
Туынды міндеттемелері								
- Түсімдер	(2,611,727)	(2,591,005)	-	(2,005,850)	-	(7,208,582)	-	
- Шығынға жазу	2,725,582	2,733,442	-	1,989,570	-	7,448,594	822,371	
Барлық міндеттемелер	4,710,048,267	142,437	331,111,130	1,032,588,640	96,769,061	6,170,659,535	6,215,926,168	
Неснелік сипаттағы шартты міндеттеме	579,282	-	-	-	-	579,282	579,282	

*ақша қаражаты ағындарының мөлшеріне 44,765,414 мың теңге көлеміндегі алынған алдын-ала төлем кірмейді.

Басшылық белгілі бір қаржы міндеттемелеріне қатысты ақша қаражаты ағындарының қозғалысы шарттарда белгіленгеннен айырмашылығы болуы мүмкін екендігін күтеді не себебі басшылық ақша қаражаты ағыны қозғалысын басқаруға уәкілетті, не бұрынғы тәжірибе осы қаржы міндеттемелері бойынша ақша қаражаты ағындары қозғалысының мерзімдері шарттарда белгіленген мерзімдерден айырмашылығы болуын көрсетіп отыр.

Бұрын келтірілген кестелерде ұсынылған салық салынғанға дейін ақша қаражаты ағынының түсімдерінің (шығынға жазу) номиналдық өлшемдері тәуекелдерді басқару үшін пайдаланылатын туынды міндеттемелерге қатысты ақша қаражатының шартты дисконтталмаған ағындарды білдіреді. Ұсынылған деректер туынды құралдардың таза құнын көрсетеді, олар бойынша есеп айырысулар нетто-өлшемде жүзеге асырылады, және туынды міндеттемелерге қатысты салық салынғанға дейін ақша қаражаты ағындары түсімдерінің және шығынға жазу өлшемдерін көрсетеді, олар бойынша есеп айырысулар толық сомада бірмезгілде жүзеге асырылады (мысалы, валюталық форвард келісімшарттары және “своп” түріндегі валюталық мәмілелері).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Келесі кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомалардың (өтеудің күтілетін мерзімдері бойынша) талдамасы ұсынылған:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-ден 12 айға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Өтеу мерзімсіз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	211,082,236	-	-	-	-	-	211,082,236
Алтын	546,258,737	300,703,177	-	-	-	1,729,233,519	2,576,195,433
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	3,695,139,266	287,088,581	526,444,586	597,156,609	225,797,265	-	5,331,626,307
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	1,960,924	3,751,317	17,700,616	486,225,568	294,371,931	7,855,699	811,866,055
«Кері репо» мәмілелері	48,535,882	53,315,450	-	-	-	-	101,851,332
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	124,437,086	301,173,027	1,096,259,353	1,409,567,957	260,935,140	802,817,810	3,995,190,373
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	-	121,673	1,006,717	39,010,655	57,974,627	98,113,672
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	301,487	301,487
Басқа да қаржы активтері	7,104,813	57	1,397	74,949	974,730	-	8,155,946
Активтердің барлығы	4,634,518,944	946,031,609	1,640,527,625	2,494,031,800	821,089,721	2,598,183,142	13,134,382,841
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,495,353,817	1,495,353,817
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	3,322,839,071	393,391,570	932,351,209	1,084,935,275	-	194,748,730	5,928,265,855
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	11,809	28,238	-	2,285,996	-	-	2,326,043
«Репо» мәмілелері	1,100,363	-	-	-	-	-	1,100,363
Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	1,251,089,506	-	-	-	-	-	1,251,089,506
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	883,702,465	-	-	-	-	-	883,702,465
Клиенттердің шоттары	148,879,519	-	-	-	-	-	148,879,519
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	355,052,275	-	-	-	-	-	355,052,275
Кепілдік беру қорының резервтері	209,142,651	-	-	-	-	-	209,142,651
Басқа да қаржы міндеттемелері	5,321,666	-	-	-	-	-	5,321,666
Барлық міндеттемелер	6,177,139,325	393,419,808	932,351,209	1,087,221,271	-	1,690,102,547	10,280,234,160
Таза позиция	(1,542,620,381)	552,611,801	708,176,416	1,406,810,529	821,089,721	908,080,595	2,854,148,681

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

36. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомалардың (күтілетін өтеу мерзімдеріне қатысты) талдауы берілген:

мың теңге	Талап ету бойынша және 1 айдан кем	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Өтеу мерзімінсіз	Жиынтығы
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	27,872,157	-	-	-	-	-	27,872,157
Алтын	198,100,712	313,750,709	-	-	-	836,698,595	1,348,550,016
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	1,701,847,704	32,171,617	338,468,589	1,036,402,537	3,708,401	98,952,216	3,211,551,064
Өзгеруі кезең ішінде пайда немесе зиянның құрамында көрсетілетін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	347,778	566,765	10,328,981	212,341,833	271,142,626	129,084,671	623,812,654
«Кері репо» мәмілелері	688,883,841	25,490,177	-	-	-	-	714,374,018
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	340,727,956	457,835,257	516,166,104	1,367,108,856	319,852,240	79,853	3,001,770,266
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	26,195	254,807	847,576	57,662,456	-	58,791,034
Қауымдасқан ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	298,955	298,955
Басқа қаржы активтері	5,994,775	-	-	-	-	-	5,994,775
Активтердің жиынтығы	2,963,774,923	829,840,720	865,218,481	2,616,700,802	652,365,723	1,065,114,290	8,993,014,939
МІНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	2,459,861,043	-	331,111,130	1,032,604,920	-	96,769,061	3,920,346,154
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	113,855	142,437	-	566,079	-	-	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	1,227,141,853	-	-	-	-	-	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	522,688,328	-	-	-	-	-	522,688,328
Клиенттердің шоттары	311,520,251	-	-	-	-	-	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	27,014,780	-	-	-	-	-	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	173,462,395	-	-	-	-	-	173,462,395
Басқа қаржы міндеттемелері	32,930,036	-	-	-	-	-	32,930,036
Міндеттемелердің жиынтығы	4,754,732,541	142,437	331,111,130	1,033,170,999	-	1,479,347,013	7,598,504,120
Таза позиция	(1,790,957,618)	829,698,283	534,107,351	1,583,529,803	652,365,723	(414,232,723)	1,394,510,819

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Ұлттық Банктің кредиттік ресурстарды ұсыну бойынша міндеттемелері бар. Берілген міндеттемелер мақұлданған кредит, сондай-ақ овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

Ұлттық Банк банк кепілдігін береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелердің шартты сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар көрсетілген сомалар аталған шартты міндеттемелердің толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер қарсы агенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

	<u>2015 жыл</u> <u>мың теңге</u>	<u>2014 жыл</u> <u>мың теңге</u>
Шартқа сәйкес сома		
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	181,396,607	96,607
Инвестициялық міндеттемелер	33,052,423	-
Кепілдіктер мен аккредитивтер	433,970	482,675
	<u>214,883,000</u>	<u>579,282</u>

Активтердің баламалы кластарына инвестициялық бағдарламаны NICK Master Fund Ltd құрылымы арқылы «ҚҰБ ҰИК» АҚ жүзеге асырады. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша NICK Master Fund Ltd серіктесі Tarragon LP алдында 33,052,423 мың теңге мөлшерінде төлем міндеттемесі бар. Инвестициялар NICK Master Fund Ltd таңдаған қосалқы қорларға жүзеге асырылады. Берілген расталған міндеттемелер өзгеруі мүмкін.

Кредиттік сипаттағы аталған шартты міндеттемелердің көбі олар ішінара немесе толық орындалғанға дейін тоқтатылуы мүмкін. Оның салдарынан жоғарыда көрсетілген кредиттік сипаттағы келісімді шартты міндеттемелер ақша қаражатының күтілетін кетуі бола алмайды.

38. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру түрлерінің басым бөлігіне Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Ұлттық Банк үйлер мен жабдықтарды сақтандыруды, Ұлттық Банктің мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиянға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Ұлттық Банктің қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды толық көлемде жүзеге асырған жоқ. Ұлттық Банк өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырмаған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айырылу Ұлттық Банктің қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс әсер етуі мүмкін деген тәуекел бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР

38. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да болмасын маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Ұлттық Банкке қарсы қойылуы ықтимал әлеуетті қуынымдар туралы ақпараты жоқ.

Шартты салықтық міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі жаңадан қалыптасып жатқандықтан, заңнамалық нормалардың жиі өзгеруі, ресми түсініктемелер мен сот шешімдерінің көп жағдайда анық баяндалмай және қарама-қайшы болып жатқандықтан, оның салдарынан түрлі салық органдарының оларға әртүрлі түсінік беруіне жол беріледі. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулер және зерттеулер жүргізуді ірі көлемде айыппұлдар салу және өсімпұлдар есептеу құқығына ие бірнеше реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды дұрыс есептеудің дұрыстығын келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексеруге болады. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салықтық жыл одан ұзақ уақыт кезеңінде ашық болып қалуы мүмкін.

Аталған жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегі ұқсас тәуекелдерден анағұрлым басым түсетін салық тәуекелдерін туындатады. Басшылықтың пікірі бойынша, салық міндеттемелері басшылықтың Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасына, нормативтік құжаттар мен сот органдары шешімдеріне ресми түсініктемелеріне түсінік беруіне қарай салық міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте толық көрсетілді. Алайда, түрлі реттеуші органдардың салық заңнамасына беретін түсінігі басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуші органдар тарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шараларын қолданған жағдайда, олар шоғырландырылған қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

39. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ

Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша қызмет

Ұлттық Банк трастық компанияларға, зейнетақы қорларына және басқа ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызметтер көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады немесе клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты әртүрлі қаржы құралдарына инвестициялайды. Ұлттық Банк осы көрсетілген қызметтер үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер Ұлттық Банктің активтері болып табылмайды және тиісінше қаржылық жағдай туралы оның шоғырландырылған есебінде көрсетілмейді. Ұлттық Банк көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен, кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

Ұлттық Банк басқа ұйымның тапсырмасы бойынша басқарған активтердің жалпы сомасы 2015 және 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 896,318,489 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 741,903,887 мың теңге) құрады.

Ұлттық Банк басқарған Қазақстан Республикасы Ұлттық Қоры активтерінің жалпы сомасы 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 23,589,921,384 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 14,936,007,836 мың теңге) мың теңге болды. ҚҰБ-ның инвестициялық саясатына сәйкес аталған активтердің бөлігін басқаруды сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

39. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ, ЖАЛҒАСЫ

Кастодиандық қызмет

Ұлттық Банк 2015 және 2014 жылдары «БЖЗҚ» АҚ-қа кастодиандық қызмет көрсетті. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «БЖЗҚ» АҚ-тың Ұлттық Банкте кастодиандық қызмет алатын активтерінің жалпы сомасы 5,831,460,254 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 4,515,682,249 мың теңге) құрады.

Депоненттердің активтері

Қазақстан Ұлттық Банкі 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Орталық депозитарий») акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, 21,332,839,377 мың теңге (2014 жылғы 31 желтоқсанда: 16,223,876,759 мың теңге) болды.

40. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен операциялар

2015 жыл ішінде Ұлттық Банк Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы 561,204 мың теңгені (2014 жылы: 637,461 мың теңге) құрады. Сыйақыға жалақы мен басқа да төлемдер қосылған.

Басқа байланысты тараптармен операциялар

2015 жылғы 31 желтоқсандағы және 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, сондай-ақ 2015 және 2014 жылдар үшін басқа байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян мынадай болды:

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2015 жылғы 31 желтоқсан		2014 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп АКТИВТЕР				
Банктер мен басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	157,452,917	1.44	6,154,656	-
Сағу үшін қолда бар қаржы активтері	1,438,323,613	2.84	777,100,725	5.71
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	98,091,620	4.82	58,749,419	4.02
Ағымдағы салық активі	1,154,864	-	469,705	-
Кейінге қалдырылған салық активі	31,412,330	-	73,196	-
Басқа да активтер	3,436,686	-	3,128,790	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

40. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен ұйымдар			
	2015 жылғы 31 желтоқсан		2014 жылғы 31 желтоқсан	
	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	мың теңге	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктер мен басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	403,370,386	2.92	163,226,328	1.56
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	1,251,089,506	-	1,227,141,853	-
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	883,702,465	-	522,688,328	-
Клиенттердің шоттары	148,830,700	-	311,462,675	-
Ағымдағы салық міндеттемесі	677,884	-	10,980	-
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	2,080,794	-	1,849,800	-
Басқа да міндеттемелер	466,980	-	28,737,562	-
Пайда мен зияндар жөніндегі шоғырландырылған есеп				
Пайыздық кірістер	28,203,215	-	16,102,751	-
Пайыздық шығыстар	(991,326)	-	(4,423,903)	-
Комиссиялық кірістер	25,904,571	-	13,775,821	-
Комиссиялық шығыстар	(442)	-	(267,647)	-
Сату үшін қолда бар қаржы активтерімен операциялардан түсетін таза пайда	2,904,386	-	17,002,384	-
Басқа операциялық кірістер, нетто	4,148,098	-	1,953,554	-
Банкноттар мен монеталар шығаруға жұмсалған шығыстар	(40,387)	-	(39,662)	-
Басқа да ұйымдарды қаржыландыру	(190,327)	-	(184,672)	-
Қызметкерлерге арналған шығыстар	(1,666,112)	-	(295,224)	-
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар	(1,113,181)	-	(1,190,055)	-
Табыс салығы бойынша үнем (шығыс)	9,793,268	-	(852,845)	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКИ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР

Есептік жіктеулер және әділ құн

Келесі кесте 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Әділ құны бойынша бааланатын	Өтелгенге дейін ұсталатын	Кредиттер және дебиторлық берешек	Сату үшін қолда бар	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	211,082,236	-	-	211,082,236	211,082,236
Алтын	2,576,195,433	-	-	-	-	2,576,195,433	2,576,195,433
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	-	-	5,331,626,307	-	-	5,331,626,307	5,331,626,307
Әділ құны бойынша бааланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	811,866,055	-	-	-	-	811,866,055	811,866,055
«Кері репо» мәмілелері	-	-	101,851,332	-	-	101,851,332	109,864,338
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	-	3,995,190,373	-	3,995,190,373	3,242,079,929
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	98,113,672	-	-	-	98,113,672	86,069,920
Басқа да қаржы активтері	-	-	8,155,946	-	-	8,155,946	8,155,946
	3,388,061,488	98,113,672	5,652,715,821	3,995,190,373	-	13,134,081,354	12,376,940,164
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	1,495,353,817	1,495,353,817	1,495,353,817
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	5,928,265,855	5,928,265,855	5,928,265,855
Әділ құны бойынша бааланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	2,326,043	-	-	-	-	2,326,043	2,326,043
«Репо» мәмілелері	-	-	-	-	1,100,363	1,100,363	1,177,936
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	1,251,089,506	1,251,089,506	1,251,089,506
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	883,702,465	883,702,465	883,702,465
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	148,879,519	148,879,519	148,879,519
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	355,052,275	355,052,275	355,052,275
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	209,142,651	209,142,651	209,142,651
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	5,321,666	5,321,666	5,321,666
	2,326,043	-	-	-	10,277,908,117	10,280,234,160	10,280,311,733

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

Келесі кесте 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың теңге	Әділ құны бойынша бағаланатын	Өтелгенге дейін ұсталатын	Кредиттер және дебиторлық берешек	Сату үшін қолда бар	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	27,872,157	-	-	27,872,157	27,872,157
Алтын	1,348,550,016	-	-	-	-	1,348,550,016	1,348,550,016
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	-	-	3,211,551,064	-	-	3,211,551,064	3,211,551,064
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	623,812,654	-	-	-	-	623,812,654	623,812,654
«Кері репо» мәмілелері	-	-	714,374,018	-	-	714,374,018	713,222,802
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	-	3,001,770,266	-	3,001,770,266	3,001,770,266
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	58,791,034	-	-	-	58,791,034	58,791,034
Басқа да қаржы активтері	-	-	5,994,775	-	-	5,994,775	5,994,775
	1,972,362,670	58,791,034	3,959,792,014	3,001,770,266	-	8,992,715,984	8,991,564,768
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	1,382,577,952	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	-	-	-	3,920,346,154	3,920,346,154	3,920,346,154
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	822,371	-	-	-	-	822,371	822,371
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	1,227,141,853	1,227,141,853	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	-	-	-	522,688,328	522,688,328	522,688,328
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	311,520,251	311,520,251	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	-	-	-	27,014,780	27,014,780	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	-	-	-	-	173,462,395	173,462,395	173,462,395
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	-	-	-	32,930,036	32,930,036	32,930,036
	822,371	-	-	-	7,597,681,749	7,598,504,120	7,598,504,120

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

Әділ құнды бағалау активтерді сату кезінде алынатын немесе бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасындағы қарапайым мәмілелер жағдайында міндеттемелерді беру кезінде төленген бағаны анықтауға бағытталған.

Алайда, белгісіздік пен пайымдаулардың субъективтілігін ескере отырып, әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру аясында іске асырылатын құн ретінде қаралмауы тиіс.

Белсенді нарықта айналыстағы қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеу немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Ұлттық Банк бағалаудың басқа әдістерін қолданумен Ұлттық Банктің барлық басқа қаржы құралдарының әділ құнын белгілейді.

Бағалау әдістерінің мақсаты – ол бойынша бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында активтерді сату және міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта операция жүзеге асырылатын әділ құнды бағалау тәсіліне қол жеткізу болып табылады.

Бағалау әдістеріне ағымдағы сәтке келтірілген таза құнын бағалау және ақша құралдарының ағынын дисконттау, олар бойынша нарықтық баға белгілеулер белгілі болған ұқсас құралдармен салыстыру, сондай-ақ бағалаудың басқа әдістері кіреді. Пайымдаулар және бағалау үшін қолданылатын деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредиттік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау, акциялар мен облигацияларға баға белгілеу, валюталық бағамды, қор индекстерін, сондай-ақ күтілетін баға құбылмалығы мен оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуекелсіз қатысушылары белгілейтін есепті күндегі жағдай бойынша қаржы құралдарының құнын көрсететін әділ құнды бағалауға бағытталған.

Ұлттық Банк тек жалпыға қол жетімді нарықтық деректерді пайдаланатын және пайымдаулар мен басшылықтың бағалауын қажет етпейтін пайыздық және валюталық своптар сияқты стандартты және неғұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін кеңінен танымал үлгілерді қолданады.

Үлгілер үшін бақыланып отырған баға белгілеулер және шығыс деректері, әдетте, борыштық және үлестік бағалы қағаздар нарығында айналыстағылар, биржада айналыстағы туынды құралдар, сондай-ақ пайыздық своптар сияқты қарапайым биржадан тыс туынды құралдар үшін нарықта қол жетімді болады.

21 Ескертпеде көрсетілгендей, сату үшін қолда бар 753,110,444 мың теңге көлеміндегі (2014 ж.: жоқ) баланстық құнымен бағасы белгіленбеген үлестік бағалы қағаздардың әділ құнын анықтау мүмкін емес.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Ұлттық Банк әділ құнды көрсетілген бағалауды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып бағалайды:

- 1- деңгей: Бірдей қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

- 2-деңгей: 1-деңгейге жататын баға белгілеулерден басқа, тікелей (яғни баға белгілеулер) немесе жанама (яғни баға белгілеуден туындайтын деректер) қол жетімді деректер. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: бағалаудың белсенді немесе басқа әдістері ретінде қарастырылмайтын, олардың қолданылатын барлық деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланып отырған шығыс деректерге сүйенетін ұқсас құралдарға арналған белсенді нарықтарда нарықтық баға белгілеулерді, нарықтардағы ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеулерді;
- 3- деңгей; қол жетімді емес деректер. Бұл санатқа бақыланып отырған шығыс деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауға маңызды әсер етеді.
Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін маңызды бақыланбайтын баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

Бұдан әрі кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдауы келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға негізделеді.

2015 жылғы 31 желтоқсан мың теңге

	<u>1-деңгей</u>	<u>2-деңгей</u>	<u>Жиынтығы</u>
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары			
- Сауда-саттыққа арналған қаржы құралдары	810,393,914	-	810,393,914
- Туынды активтер	725,600	746,541	1,472,141
- Туынды міндеттемелер	(38,344)	(2,287,699)	(2,326,043)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері			
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі бар басқа құралдар	2,505,677,511	735,293,486	3,240,970,997
- Үлестік инвестициялар	1,029,078	79,854	1,108,932
	<u>3,317,787,759</u>	<u>733,832,182</u>	<u>4,051,619,941</u>

2014 жылғы 31 желтоқсан мың теңге

	<u>1-деңгей</u>	<u>2-деңгей</u>	<u>Жиынтығы</u>
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары			
- Сауда-саттыққа арналған қаржы құралдары	623,298,230	-	623,298,230
- Туынды активтер	514,424	-	514,424
- Туынды міндеттемелер	(256,291)	(566,080)	(822,371)
Сату үшін қолда бар қаржы активтері			
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі бар басқа құралдар	2,175,468,093	826,222,319	3,001,690,412
- Үлестік инвестициялар	-	79,854	79,854
	<u>2,799,024,456</u>	<u>825,736,093</u>	<u>3,624,760,549</u>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтіріледі:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Барлығы әділ құны	Барлығы баланстық құны
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	211,082,236	211,082,236	211,082,236
Алтын	-	2,576,195,433	2,576,195,433	2,576,195,433
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	-	5,331,626,307	5,331,626,307	5,331,626,307
Кері репо мәмілелері	92,607,978	17,256,360	109,864,338	101,851,332
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	86,069,920	86,069,920	98,113,672
Басқа да қаржы активтері	-	8,155,946	8,155,946	8,155,946
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	1,495,353,817	1,495,353,817	1,495,353,817
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары	-	5,928,265,855	5,928,265,855	5,928,265,855
«Репо» мәмілелері	-	1,177,936	1,177,936	1,100,363
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	1,251,089,506	1,251,089,506	1,251,089,506
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	883,702,465	883,702,465	883,702,465
Клиенттердің шоттары	-	148,879,519	148,879,519	148,879,519
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	355,052,275	355,052,275	355,052,275
Кепілдік беру қорының резервтері	-	209,142,651	209,142,651	209,142,651
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	5,321,666	5,321,666	5,321,666

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2015 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2014 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтіріледі:

мың теңге	1-деңгей	2 -деңгей	Барлығы әділ құны	Барлығы баланстық құны
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	27,872,157	27,872,157	27,872,157
Алтын	-	1,348,550,016	1,348,550,016	1,348,550,016
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	-	3,211,551,064	3,211,551,064	3,211,551,064
«Кері репо» мәмілелері	162,074	713,060,728	713,222,802	714,374,018
Өтелгенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	58,791,034	58,791,034	58,791,034
Басқа да қаржы активтері	-	5,994,775	5,994,775	5,994,775
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	1,382,577,952	1,382,577,952	1,382,577,952
Банктердің және басқа қаржы институттарының қаражаттары	-	3,920,346,154	3,920,346,154	3,920,346,154
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	1,227,141,853	1,227,141,853	1,227,141,853
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	522,688,328	522,688,328	522,688,328
Клиенттердің шоттары	-	311,520,251	311,520,251	311,520,251
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	27,014,780	27,014,780	27,014,780
Кепілдік беру қорының резервтері	-	173,462,395	173,462,395	173,462,395
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	32,930,036	32,930,036	32,930,036

42. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 30 қарашадағы Қазақстан халқына Жолдауында дағдарысқа қарсы және құрылымдық қайта құрулар аясында ҚҰБ бақылауынан «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ мен басқа қаржы институттарын шығару көзделген болатын. Экономикалық және әлеуметтік тұрақтылықты қамтамасыз ету жөніндегі 2016-2018 жылдарға арналған дағдарысқа қарсы іс-қимыл жоспарында бекітілген іс-шараларға сәйкес ҚҰБ Қаржы министрлігімен және Ұлттық экономика министрлігімен бірлесіп «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ-ты ҚҰБ-ның бақылауынан шығару тетіктері бойынша ұсыныстар әзірлеп, Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігіне қарауға енгізу қажет. Қазіргі уақытта ҚҰБ аталған тапсырманы іске асыру бойынша тиісті іс-шаралар жүргізуде.